

02/18

SOCIALRÅDGIVEREN

NY UNDERSØGELSE:

Hver tredje socialrådgiver er ramt af stress

DS VINDER SAG:

Afskediget tillidsrepræsentant får 288.000 kroner i erstatning

Sygehusocialrådgivere kæmpede for deres arbejdsplads - og undgik sparekniven

SFI-DIREKTØR TAKKER AF:

At vide hvad
der virker,
**er et langt
sejt træk**

Velfærdsморaler kan være et ekko af den måde, politikerne taler på

Vi tror, at vi taler om det samme, når vi taler om velfærdssamfundet. Men ved at sætte 35 deltagere sammen for at tale om velfærdssamfundet, fandt forskerne fire forskellige måder at tænke og tale om velfærd. En af forskerne var **Mathias Herup Nielsen**.

Hvorfor lave en analyse af danskernes måde at (sam)tale om velfærdssamfundet?

Der er mange undersøgelser af holdninger til velfærd, hvor forskerne har bestemt rammen, og deltagerne svarer kort. Så tænkte vi: Lad borgerne selv sætte dagsordenen for, hvad der er vigtigt at snakke om. Vi udvalgte 35 borgere, der sad dels i plenum, dels i grupper over to dage, og de skulle komme med forslag til måder at håndtere udfordringer i velfærdssamfundet. De skulle hele tiden forsvare og forklare sig, og vi filmede omkring 24 timer. Så analyserede vi bagefter: Hvad taler de om? Og hvordan taler de om det?

Hvad overraskede dig?

At det var muligt at finde og identificere fire klart forskellige opfattelser af, hvad god velfærdsморal er. De blev synlige i mange forskellige diskussioner om for eksempel folkeskolen, arbejdsløshed eller indvandrere. Der er tilsyneladende kommet flere måder at tænke og tale om velfærdstaten på herhjemme – og vores undersøgelse er jo ikke repræsentativ, men det kunne være værd at undersøge nærmere.

Hvad er det for fire velfærdsморaler, I fandt?

Hvis man for eksempel tager afsæt i diskussioner om arbejdsløshed og jobcenterets rolle, så trækker nogle på familiemoralen: Det er en faderlig måde at tænke om velfærd på, hvor vi – de stærke – giver det til de svage. Vi skal derfor disciplinere, sanktionere og kontrollere den uvorne arbejdsløse. Andre tager afsæt i fællesskabsmoralen: I diskussioner om arbejdsløshed minder fællesskabsmoralisten om, at vi skal huske, at vi alle sammen bør have nogle rettigheder, som ikke må blive udhulet. Så er der markedsморalen: Velfærd er godt, mens for meget velfærd kan lulle os ind i vat, så vi ikke tager ansvar. Et typisk argument er ofte, at vi skal huske, at det skal kunne betale sig at arbejde. Og så er der endelig effektivitetstænkningen: God velfærd er det, der målbart fører til bedre resultater. De vil sige om en indsats overfor arbejdsløse: Har det en effekt i forhold til at få folk i arbejde?

I opdagede, at mange faktisk tog afsæt i effektivitetsmoralen. Hvordan viste det sig?

Når deltagerne for eksempel snakkede om indsatser som kontanthjælpsloftet, så handlede diskussionen om: Vi skal se, om det virker. Hvis det gør, så er det godt. Men hvis det ikke virker, så er det dårligt. En anden tilgang kunne jo være at hævde, at indsatser som loft over kontanthjælp ikke er gode, fordi de er usolidariske.

Hvorfor er det blevet sådan?

Det bliver jo bare min hypotese, men det kan være, at det er et ekko af den måde, politikerne taler om reformer på. De taler for eksempel om nødvendighedens politik, og argumenterne for mange reformer har været, at de er nødvendige for at forstørre arbejdsudbuddet – fordi det er et gode.

Mathias Herup Nielsen, postdoc, Institut for Statskundskab, Aalborg Universitet.

Forfatter til artiklen "Four Normative Languages of Welfare : A pragmatic sociological investigation."

”Afgørelsen er et skarpt signal til kommunerne om, at det er dem, der har ansvaret for at skabe de rette betingelser, så medarbejderne kan lave deres arbejde.

Mads Bilstrup, formand, DS Region Nord, om voldgiftssag om en afskediget tillidsrepræsentant, som DS har vundet.

6

SFI-DIREKTØR TAKKER AF: AT VIDE HVAD DER VIRKER, ER ET LANGT SEJT TRÆK

Det er nemt at sige, at vi vil have mere af det, der virker. Ordene ligger godt i enhver politikers mund, siger tidligere SFI-direktør Agi Csonka. Som barn af ungarske flygtninge har hun selv skullet padle gennem et hav af kulturelle koder for at finde sin plads i tilværelsen. Læs interview.

16

Foto Lisbeth Holten

26

Foto

MIG & MIT ARBEJDE
Socialrådgiver Jeppe Bülow Sørensen er træner i den lokale sportsklub i sin fritid.

02 Fem hurtige

04 Undgik sparekniven

Sygehussocialrådgivere sloges for deres arbejdsplads – og vandt.

06 DS vinder voldgiftssag

En tidligere tillidsrepræsentant får en godtgørelse på 288.000 kroner.

08 Hver tredje er ramt af stress

En ny undersøgelse dokumenterer, at socialrådgivere er særligt hårdt pressede på jobbet.

11 Susanne gik ned med stress

”Jeg troede, at jeg kunne redde min arbejdsplads”.

14 Kort nyt

16 At vide hvad der virker – et langt sejt træk

Interview med tidligere SFI-direktør, Agi Csonka, som efterlyser en mere vidensbaseret socialpolitik.

26 Mig og mit arbejde

Jeppe Bülow Sørensen er projektleder i Foreningen Grønlandske Børn.

27 Juraspalten

Svært at afgrænse bevilling af socialpædagogisk støtte.

28 Kommentar

Mordet på den eksistentielle samtale.

30 Kommentar

Regler er ingen garanti for, at børn ikke svigtes.

31 Syge borgere

DS: Behandl syge borgere ordentligt.

31 Forebyggelse af vold

Nationale retningslinjer for forebyggelse af vold på botilbud og forsorgshjem.

39 Klumme fra praksis

Flueben kontra faglighed – når bemærkninger går ubemærket hen.

40 Leder

Socialrådgiveren

udgives af
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Telefon 7010 1099
ds@socialraadgiverne.dk
www.socialraadgiverne.dk

Ansvarshavende redaktør
Majbrit Berlau
mbb@socialraadgiverne.dk
Redaktør
Susan Paulsen
sp@socialraadgiverne.dk

Journalister
Bjarke Hartmeyer Christiansen
bhc@socialraadgiverne.dk
Kommunikationsmedarbejdere
Martin Hans Skouenborg
mhs@socialraadgiverne.dk
Birgit Barfoed
bb@socialraadgiverne.dk

Annoncer
DG Media a/s
Havneholmen 33
1561 København V
Telefon 7027 1155
Fax 7027 1156
epost@dgmedia.dk
Grafisk design
Salomet Grafik
Pernille Kleinert
Anna Olesen

Forside
Lisbeth Holten
Tryk
Datagraf
Årsabonnement
700 kr. inkl. moms
Løssalg
50 kr. pr. nummer plus
forsendelse

Socialrådgiveren udkommer
12 gange om året
Dette nummer udkommer
12. februar 2018.
Artikler og indlæg er ikke
nødvendigtvis udtryk for
organisationens holdning.
Kontrolleret oplag: 16.327
Trykt oplag: 17.500
ISSN 0109-6103

Sygehusocialrådgivere gik til kamp for deres arbejdsplads - og vandt

Klinik for Psykologi, Pædagogik og Socialrådgivning på Rigshospitalet i København stod til at lukke, men med hurtige høringsvar på tværs af faggrupper og ledelse og et tæt samarbejde med Dansk Socialrådgiverforening lykkedes det sygehusocialrådgiverne at overbevise regionspolitikerne om, at de ikke skulle spares væk alligevel.

Blever ens faggruppe eller afdeling dømt ude eller står til lukning, når de årlige sparekataloger fremlægges, skal man ikke give op. Man skal kæmpe. For det betaler sig.

Sådan kan sygehusocialrådgiverne på Klinik for Psykologi, Pædagogik og Socialrådgivning på Rigshospitalet ræsonnere efter et stormfuldt efterår.

En klinik under Juliane Marie Centret, hvor socialrådgivere, psykologer og socialpædagoger de sidste 20 år har arbejdet tværfagligt for at udrede, behandle, vejlede og hjælpe børn og voksne tilknyttet Rigshospitalet i København.

Mødre med fødselsdepressioner, forældre til hjerte børn og mange andre problemstillinger, hvor patientens eller de pårørendes psykosociale tilstand hænger tæt sammen med sundhed og helbredelse. Hvor personer i livskrise får hjælp til blandet andet spørgsmål om tabt arbejdsfortjeneste, merudgifter og aflastning i hjemmet.

Trods det velrenommerede arbejde stod klinikken alligevel til nedlæggelse som selvstændig klinik, da Rigshospitalets ledelse i august 2017 fremlagde deres besparelsesforslag for budget 2018. Klinikken 35 medarbejdere blev yderligere pålagt en besparelse på tre millioner kroner - omkring 20 procent af klinikken budget svarende til nedlæggelse af 5-6 årsværk, og de tilbageblivende medarbejdere skulle fordeles rundt på Juliane Marie Centrets øvrige ni klinikker. Dermed ville det være slut med tværfaglige arbejde.

- I de sidste mange år har vi hvert år skulle spare, og med det her følte vi en total afmatning, men alligevel lykkedes vi med at mønstre kræfter og energi til at gøre noget. Fordi vi mener, at vores klinik laver et afgørende stykke arbejde, fortæller Liat Damsbo Lund, tillids-

Vi kæmpede, fordi vores klinik laver et afgørende stykke arbejde, siger tillidsrepræsentant Liat Damsbo Lund.

Gode råd: Sådan bliver I hørt

Skal man lykkes med at mindske besparelser eller hindre lukning af ens afdeling/speciale, kræver det, ifølge tillidsrepræsentant Liat Damsbo Lund og Rasmus Hangaard Balslev, formand for Dansk Socialrådgiverforenings Region Øst blandt andet følgende af medarbejderne.

1. Reager hurtigt og tag hurtigt fat i de faglige organisationer, så man sammen kan finde ud af, hvad der er bedst at gøre.
2. Stå sammen - på tværs af faggrupper - på tværs af ledelse og medarbejdere. Jo flere man står sammen, jo stærkere står man.
3. Klæd den faglige organisation på med argumenter og nuancer i forhold til den specifikke arbejdsplads. For selvom organisationen altid gerne vil kæmpe medlemmernes sag, er de ikke inde i de helt konkrete arbejdsforhold på hver eneste arbejdsplads.
4. Kæmp for at få medarbejdernes fulde høringsvar med hele vejen op igennem systemet - ikke blot som et fem linjers referat til den øverste ledelse.

repræsentant for socialrådgiverne på Klinik for Psykologi, Pædagogik og Socialrådgivning.

Efterlyser ledelsens indsigt

Først samles de tre faggrupper i hver deres faggruppe, og hurtigt finder de tre grupper ud af, at de må stå sammen. Allerede tre dage efter orienteringen fra ledelsen om besparelserne er der udfærdiget et fælles høringsvar fra socialrådgivere, psykologer og socialpædagoger - et høringsvar, der også er underskrevet af klinikken konstituerede leder.

- Samtidig tager jeg kontakt til DS' regionskontor, fordi vi i vores klub hurtigt blev enige om, at det her skal op på regionsniveau. Med fagforeningen i ryggen står vi stærkere. Samtidig kan det give både synlighed over for politikere og tryghed for os ude på arbejdspladsen, så vi havde regionsformand Rasmus Hangaard Balslev ude til møde, fortæller Liat Damsbo Lund.

Inden mødet er det samlede høringsvar sendt videre fra Center-Medudvalget til Virksomheds-Medudvalget (VMU) på Rigshospitalet. Ikke bare som et kort referat, men i sin helhed som et bilag.

Høringsvaret, hvor medarbejderne indgående beskriver vigtigheden af alle tre faggruppers funktioner, har dog ikke den store indvirkning på Rigshospitalets direktion. For i referatet fra VMU er hospitalsdirektør Per Christensen citeret for: "Man skal også være opmærksom på, at der i forhold til socialrådgiverfunktionen i vidt omfang er tale om en ekstra service i forhold til en opgave, der er kommunal".

- Det skaber selvfølgelig ekstra bekymring for, om det er os socialrådgivere, der ryger ud, og det gør os både vrede og kede af det, at vores egen øverste ledelse ikke har større indsigt i, hvad vi laver. Det er jo den evige diskussion, om sygehussocialrådgivere laver kommunens arbejde eller ej, siger Liat Damsbo Lund.

Socialrådgiver nævnt i budgetaftalen

Trods vreden og bekymringen giver medarbejderne ikke op. Nu tager regionskontorerne fra Dansk Socialrådgiverforening og Socialpædagogernes Landsforbund over. De to regionsformænd skriver hver især til samtlige medlemmer af Region Hovedstadens Forretningsudvalg, hvor de på det kraftigste opfordrer til, at klinikens ydelser fastholdes på sit nuværende niveau og bedst i sin nuværende form. Per Christiansens udtalelser om socialrådgiverfunktionen nævnes også.

Samtidig anmoder de to regionsformænd om møder med politikerne for at kunne drøfte konsekvenserne af en eventuel lukning af klinikken. Kun Enhedslistens Marianne Frederik takker ja til invitationen – og mødet bliver holdt den 29. august.

Den 4. september indgår samtlige regionspolitikere en budgetaftale, hvor besparelsen på klinikken er reduceret fra 3 millioner til 1,43 millioner kroner. Hvor politikkerne skriver, at klinikken skal forblive samlet, men fusioneres ind i Børne-Ungeklivnikken. Samtidig står der eksplicit i budgetaftalen, at socialrådgiverstillingerne skal opretholdes – og at Rigshospitalet i stedet må finde alternative besparelser.

Det er ikke lykkedes at få svar på, hvorfor socialrådgiverne blev friholdt for besparelser, men hørings-svar, brev til politikere og presseomtale har bestemt haft effekt på budgetaftalen, mener Marianne Frederik. **S**

Sygeplejerske:

Socialrådgivning på sygehuset er vigtig

Koordinerende sygeplejerske for hjerte-børn på Rigshospitalet, Rikke Karlsen, er glad for, at sygehussocialrådgiverne bliver friholdt for besparelser. For det arbejde, som hospitalets egne socialrådgivere udfører, kan ikke erstattes af kommunernes socialrådgivere, mener hun.

- Det har en kæmpe betydning for familierne, at de kan få vejledning af socialrådgivere her på sygehuset. Kommunerne er hverken klædt på til eller kan forholde sig til, hvad det betyder at have børn indlagt på et hospital. Socialrådgiverne her kender forløbene, kender paragraffer og lovgivning, så de kan klæde familierne på til at få den bedste hjælp, siger Rikke Karlsen.

- Hospitalets socialrådgivere skaber ro

omkring det psykosociale ved at have styr på hele pakken; orlov, arbejdssituation, ansøgninger om tabt arbejdsfortjeneste og merudgifter, og det har kæmpe betydning for det post-operationelle forløb, at familierne ikke skal bekymre sig om økonomi.

- Det ville være en katastrofe, hvis der ikke var socialrådgivere her. Ikke kun for os sygeplejersker, men i allerhøjeste grad for familierne. For man skal huske på, at når børn skal opereres for alvorlige sygdomme, skal forældrene med. Så de bliver revet ud af en helt almindelig hverdag på grund af deres syge barn, og det kan betyde økonomisk ruin, hvis de ikke får hjælp fra socialrådgivere med indsigt i deres situation, siger Rikke Karlsen. **S**

Case 1:

Mads, 7 år

Mads er diagnosticeret med kræft og har fået kemo i fire måneder.

Mads lider af svær autisme, og moren har på den baggrund orlov med tabt arbejdsfortjeneste. Kræften vælter læsset for moren.

Der er ingen forudsigelighed i hospitalsverdenen, så Mads udadreager voldsomt. Han er stærk, og der skal flere voksne til at styre ham fysisk. Storebrors påvirkelse synligt af Mads' støttebehov.

Socialrådgiveren på hospitalet hjælper familien med at få overblik over Mads' behandlingsforløb og rummer moderens fortvivlelse over sygdomsforløbet og hvordan det påvirker hele hendes liv.

Med kendskabet til den sociale lovgivning hjælper socialrådgiveren familien med at søge relevante støtteforanstaltninger for både Mads og storebroren. Noget, deres meget pressede mor på ingen måde selv er i stand til pt.

Case 2:

Peter, 9 år

Socialrådgiver på Rigshospitalet bliver bedt om hjælp af en socialrådgiver på kommunens handicapcenter. Peters mor har svært ved at konkretisere behovet for hjælp, og kommunens socialrådgiver håber, at sygehussocialrådgiveren kan hjælpe, da hun kender familien bedre grundet Peters årelange sygdoms- og behandlingsforløb på Rigshospitalet.

Efter en lang samtale med moren får sygehussocialrådgiveren overblik over, hvad behovet er: En fortsat dækning af merudgifter til kræsekost, da Peter aktuelt bliver behandlet med predisolon, der giver en voldsom appetit.

Og allermest er der brug for aflastning i dagtimerne, da Peter grundet krampeanfald er underlagt isolation 3-6 måneder yderligere end forventet og derfor ikke kan komme i skole. Lillesøster Ea på 1½ år må på grund af Peters immunforsvar heller ikke komme i sin vuggestue.

Moren sætter ord på, at hendes behov vil svare til 6 timer ugentligt, og hun har en veninde, der kan påtage sig opgaven. "Med udgangspunkt i §44/84 i serviceloven bør der være hjemmel til at komme en sådan ansøgning i møde", skriver sygehussocialrådgiveren til kommunens socialrådgiver.

Afskediget tillidsrepræsentant får 288.000 kroner i erstatning

En tillidsrepræsentant fra Randers Kommune blev afskediget uden først at have fået en advarsel. Og det kan man ikke. Det er netop blevet afgjort i en voldgiftssag, som Dansk Socialrådgiverforening har vundet på vegne af den tidligere tillidsrepræsentant, som nu får en godtgørelse på 288.000 kroner.

For godt to år siden blev socialrådgiverens tillidsrepræsentant i børne- og familieafdelingen i Randers Kommune afskediget. Han havde ikke fået en advarsel inden opsigelsen, som skete på et tidspunkt, hvor afdelingen kæmpede med store arbejdsmiljøproblemer og havde fået flere påbud fra Arbejdstilsynet.

Dansk Socialrådgiverforening anlagde sag mod Randers Kommune, fordi man mente, at kommunen helt uretmæssigt havde afskediget en lokal tillidsmand, der var valgt af de ansatte i familieafdelingen, fortæller Mads Bilstrup, som er formand for Dansk Socialrådgiverforenings Region Nord.

- Vi vurderede ikke, at der var tvivlsomme omstændigheder, der berettigede en afskedigelse af den pågældende tillidsmand. Randers Kommune påstod modsat, at den ansatte tillidsmand havde svigtet i sådan et omfang, at der var tvingende omstændigheder, der berettigede en afskedigelse. Men inden afskedigelsen har vi haft et flere års langt forløb med Randers Kommune, hvor direktionen ikke har handlet på vores gentagne advarsler om socialrådgiverens dårlige arbejdsmiljø.

Skarpt signal til kommunerne

Den 15. januar blev sagen afgjort i en voldgiftssag, hvor det blev slået fast, at Randers Kommune ikke kunne løfte bevisbyrden for, at beslutningen om at afskedige tillidsrepræsentanten var begrundet i tvingende årsager. Randers Kommune blev dømt til at betale en godtgørelse på 288.000 kroner svarende til seks måneders løn til den tidligere tillidsrepræsentant.

Dansk Socialrådgiverforening er meget glad for og tilfreds med afgørelsen, som understreger, at arbejdsmiljøet er ledelsens ansvar.

- Det her er et skarpt signal til kommunerne om, at det er dem, der har ansvaret for at skabe de rette betingelser, så medarbejderne kan lave deres arbejde. For os betyder det, at vi fremover vil være endnu mere skarpe på at sikre, at vores tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter har ordenlige forhold, siger Mads Bilstrup.

Tidligere TR: Glad og lettet

Den tidligere tillidsrepræsentant, som ønsker at være anonym, har set frem til, at der blev sat punktum i sagen.

- Jeg er glad og lettet over, at sagen har fået sin afslutning. Forløbet bekræfter, at hvis man kommer i klemme i forhold til sin arbejdsgiver, så er det vigtigt at være medlem af en god fagforening. Udover den faglige støtte, omsorg og forståelse, som er blevet udvist fra Dansk Socialrådgiverforening, så har det også været en principiel sag, som blandt andet handler om, at man som tillidsrepræsentant skal have or-

dentlige vilkår at arbejde under. Det er et vigtigt signal, der bliver sendt til de politisk ansvarlige.

Den tidligere tillidsrepræsentant fik nyt job umiddelbart efter sin afskedigelse, og har ikke haft tid til at overveje, hvad godtgørelsen på 288.000 kroner skal bruges til.

- Det vigtigste for mig er, at det nu står sort på hvidt, at det var en uberettiget afskedigelse.

Politisk fokus på sagen

I Randers har der været stort politisk fokus på sagen, og i forlængelse af voldgiftssagen vil blandt andre Velhedslisten sende en række spørgsmål til borgmesteren til det kommende byrådsmøde og foreslå, at der gennemføres en uafhængig undersøgelse af forløbet.

For Dansk Socialrådgiverforening er sagen nu overstået, lyder det fra Mads Bilstrup.

- Vi fik medhold i vores påstand, og vores medlem fik erstatning for uretmæssig opsigelse. Hvad der videre skal ske, må være op til politikerne og ledelsen i Randers Kommune. **S**

/// Afgørelsen er et skarpt signal til kommunerne om, at det er dem, der har ansvaret for at skabe de rette betingelser, så medarbejderne kan lave deres arbejde.

Mads Bilstrup, formand i DS' Region Nord

5%
på din
lønkonto

Et fællesskab, der betaler sig – især for dig

Vidste du, at Lån & Spar er kundeejet? At vi faktisk er ejet af bl.a. dig og de andre medlemmer af Dansk Socialrådgiverforening – og mere end 45 andre organisationer? Udover at være en solid bank fra 1880, er vi nemlig også en bank for fællesskaber.

5 % er Danmarks højeste rente

Med fællesskabet følger ekstra gode fordele. Som bl.a. 5 % i rente på de første 50.000 kr. på din lønkonto. Det er Danmarks højeste rente og noget ingen andre banker kan matche.

For Lån & Spar er en personlig bank, vi deler med hinanden.

Sådan får du 5 % i rente på din lønkonto

- Du er medlem af DS og har afsluttet din uddannelse.
- Du samler din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat®Løn er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kredittvurderes ud fra).
- Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån, skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit.
- De 5 % i rente er på de første 50.000 kr. på lønkontoen. Der er 0 % på resten.
- Rentesatserne er variable og gælder pr. 1. januar 2018.
- Se vilkårene på lsb.dk/medlemsvilkår.

Lån & Spar har samarbejdet med DS siden 2016. Det får vi alle sammen mere ud af...

Dansk Socialrådgiverforening

lån & spar

din personlige bank

VIL DU HAVE
5%
PÅ LØNKONTOEN

Ring: 3378 1976

– eller gå på
lsb.dk/ds
og book møde

Socialrådgivere hårdt ramt af arbejdspres og stress

NY UNDERSØGELSE Hver tredje socialrådgiver er ofte eller hele tiden stresset. Og knap 60 procent oplever, at de har en høj eller meget høj arbejdsmængde. Det viser en ny undersøgelse fra FTF. Socialrådgivernes formand er stærkt bekymret over de høje tal og efterlyser klare regler for psykisk arbejdsmiljø.

At socialrådgivere, politibetjente og ansatte i SKAT har susende travlt på jobbet kommer sikkert ikke bag på nogen. Nu dokumenterer en ny undersøgelse, at arbejdspresset blandt FTF'ere er bekymrende højt – markant højere end blandt lønmodtagere generelt – og at socialrådgivere er særligt hårdt pressede på jobbet.

Undersøgelsen fastslår samtidig, at der er et ekstraordinært hårdt pres på ansatte med myndighedsansvar, og her er det især – ud over socialrådgivere – politibetjente og ansatte i SKAT, som er hårdt ramt.

Mens hver femte FTF'er er stresset ofte eller hele tiden, så gælder det hver tredje socialrådgiver. Og godt hver tredje FTF'er – 36 procent – angiver, at de har en høj eller meget høj arbejdsmængde. Det tilsvarende tal for socialrådgiverne er 59 procent.

Det er Dansk Socialrådgiverforenings hovedorganisation, FTF, som står bag den nye undersøgelse "FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø – hovedresultater og konsekvenser for sygefravær og sygenærvær".

Dansk Socialrådgiverforening har fået lavet et udtræk af de specifikke tal for socialrådgivere, som er en del af datamaterialet for den netop offentliggjor-

te undersøgelse. Senere i år bliver DS' egen arbejdsmiljøundersøgelse offentliggjort.

Arbejdspres fører til flere sygedage

Af de FTF'ere, der oplever stress, angiver ni ud af ti, arbejdet som den væsentligste årsag. Og undersøgelsen dokumenterer, at FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø på en række områder er belastet i en sådan grad, så det fører til øget sygefravær.

Hvor 16 procent af FTF'erne har haft sygefravær det seneste år på grund af det psykiske arbejdsmiljø, så gælder det for 22 procent af socialrådgiverne. Og samlet set har FTF'erne flere sygedage end lønmodtagere generelt. Omregnes sygefraværet til sygedage ser billedet sådan ud: Hvor danske lønmodtagere i snit har 1,4 sygedag pr. år på grund af det psykiske arbejdsmiljø, så har FTF'erne 2,6 sygedage – næsten dobbelt så mange. Og kigger man særskilt på socialrådgiverne, så har de 3,8 sygedage pr. år på grund af psykisk arbejdsmiljø.

Derfor går vi syge på job

Undersøgelsen viser, at det ikke alene er sygefraværet, men også risikoen for, at man går syg på arbejde, der stiger, når arbejdsmiljøbelastningen vokser. Således er 62 procent af FTF'erne gået syge på arbejde inden for det seneste år. Det svarer til, at de i gennemsnit er gået syge på arbejde i 4,8 dage i det seneste år. For socialrådgivere er det tilsvarende tal 6,1 dage.

Der peges på en række forhold, som kan føre til, at man møder op på jobbet, selv om man er syg:

En stor arbejdsmængde og høje følelsesmæssige krav i arbejdet kan betyde, at man oplever et stort behov for at få løst opgaverne med borgerne. Og hensynet til kollegerne vejer også tungt. Derudover

foto Kristian Granquist

DS' KRAV TIL ET BEDRE PSYKISK ARBEJDSMILJØ

På baggrund af FTF-undersøgelsens alarmerende tal om socialrådgivernes psykiske arbejdsmiljø kræver Dansk Socialrådgiverforening, at:

- Lovgivningen skærpes, så psykisk arbejdsmiljø reelt bliver ligestillet med fysisk arbejdsmiljø.
- Vi får årlige lokale forhandlinger i kommunerne om sagstal.
- Arbejdstilsynet får tilført ressourcer i stedet for besparelser - så de får ordentlige muligheder for at kontrollere arbejdspladsernes arbejdsmiljø.
- Ledere med personaleansvar får obligatorisk uddannelse - så de bliver klædt bedre på til at skabe et godt psykisk arbejdsmiljø.

"Vi ser ind i en fremtid, hvor vi skal være 50 år på arbejdsmarkedet. Det hænger simpelt hen ikke ordentligt sammen.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

oplever man en høj grad af engagement og ansvar for sit arbejde, og derfor forsøger man at undgå fravær, også selv om man er syg. Eller alternativt vælger man at løse arbejdsopgaverne hjemmefra.

Og når fravær betyder, at man blot skal udføre arbejdet på et andet tidspunkt, kan det være med til skabe eller forstærke konflikter mellem arbejdsliv og privatliv

DS: Alarmerende høje tal

At socialrådgiverne i så høj grad er ramt af et dårligt psykisk arbejdsmiljø, bekymrer formand for Dansk Socialrådgiverforening, Majbrit Berlau, og gør hende også vred.

- Det er alarmerende høje tal. Der er meget, som tyder på, at arbejdsgiverne ikke tager deres ansvar for arbejdsmiljøet tilstrækkelig alvorligt, når så mange socialrådgivere bliver stressede og syge. Det skal - ifølge loven - være sikkert og sundt at gå på arbejde. Det er det ikke for socialrådgiverne. Vi ser ind i en fremtid, hvor vi skal være 50 år på arbejdsmarkedet. Det hænger simpelt hen ikke ordentligt sammen.

Hun understreger, at konsekvenserne af et dårligt psykisk arbejdsmiljø også rammer borgerne.

- Vi har så mange hamrende

OM UNDERSØGELSEN

- FTF har gennemført en undersøgelse om FTF'ernes arbejdsmiljø på tværs af faggrupper og brancher. I alt har 9.641 personer har deltaget i undersøgelsen - heraf 769 socialrådgivere.
- "FTF'ernes psykiske arbejdsmiljø - hovedresultater og konsekvenser for sygefravær og sygenærvær" er den første af i alt fire rapporter, som COWI udarbejder for FTF.
- Hovedorganisationen FTF, som Dansk Socialrådgiverforening er medlem af, repræsenterer 450.000 offentligt og privat ansatte.

Læs undersøgelsen på ftf.dk under "dokumentation"

"Der er meget, som tyder på, at arbejdsgiverne ikke tager deres ansvar for arbejdsmiljøet tilstrækkelig alvorligt, når så mange socialrådgivere bliver stressede og syge.

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening

dygtige socialrådgivere, som brænder for deres fag, men de har alt for mange borgere, de skal tage sig af. Arbejdspreset er mange steder så højt, at det i praksis ikke er muligt at bringe vores faglighed i spil på den mest optimale måde – og det kan vi som samfund ikke være bekendt over for borgerne.

Fokus på arbejdsmiljø ved OK18

Socialrådgivernes formand understreger, at hun forventer, at arbejdsgiverne – Danske Regioner og KL – vil tage resultatet af den nye undersøgelse meget alvorligt. Og det vil hun også gøre klart, når hun sidder ved forhandlingsbordet i forbindelse med OK18.

- Vi stiller krav om årlige lokale forhandlinger om antallet af sager for de kommunalt ansatte socialrådgivere. Og vi stiller også krav om ordentlige introduktionsforløb for nyuddannede socialrådgivere og bedre seniorrettigheder til vores ældre kolleger, siger hun og tilføjer:

- Samtidig er vi i Dansk Socialrådgiverforening også godt klar over, at kommuner og regioner skal følge en lovgivning, der

er udstukket af Christiansborg. Der er i høj grad brug for lovforenklinger og øget tillid til, at socialrådgiverne kan forvalte deres egen faglighed. Det siger vi højt, hver gang vi mødes med ministre og andre politikere. Men vi har brug for, at der snart sker noget mere markant.

Klare regler for psykisk arbejdsmiljø efterlyses

Undersøgelsen offentliggøres samtidigt med, at regeringens ekspertudvalg om arbejdsmiljø arbejder på at komme med anbefalinger til politikerne på de stigende problemer med især de psykiske belastninger på jobbet.

Majbrit Berlau efterlyser i den kontekst en bedre lovregulering af det psykiske arbejdsmiljø:

- Ifølge arbejdsmiljøloven er det fysiske og det psykiske arbejdsmiljø ligestillede. Der er mange bekendtgørelser og vejledninger fra Arbejdstilsynet om fysisk arbejdsmiljø – altså om røg, støj og møg – men der findes ingen bekendtgørelser om det psykiske arbejdsmiljø. Det er der i den grad brug for. I Sverige har man for nylig lavet en sådan bekendtgørelse, og selv arbejdsgiverne er glade, for nu ved de, hvad de har at rette sig efter. **S**

STOP STRESS PÅ ARBEJDSPLADSEN

■ Hvis du - og dine kolleger - er ramt af stress, anbefaler Dansk Socialrådgiverforening, at I sammen med arbejdsmiljørepræsentanten og tillidsrepræsentanten går i dialog med ledelsen – med udgangspunkt i nogle af de gode råd om at forebygge stress, som du kan finde på socialraadgiverne.dk/stress

■ Arbejdsmiljøet er ledelsens ansvar – og ifølge arbejdsmiljøloven skal det være sikkert og sundt at gå på arbejde.

■ Hvis du har brug for sparring eller støtte til processen, er du velkommen til at kontakte din DS-Region – se www.socialraadgiverne.dk/kontakt

Læs mere på

socialraadgiverne.dk/stress

NY FACEBOOKSIDE: #JOBUDENSTRESS

Du kan være med til at bekæmpe stress og kræve politisk handling ved at like www.facebook.com/JobUdenStress/

Del dine oplevelser med stress og dårligt psykisk arbejdsmiljø ved at bruge #JobUdenStress på Facebook og Twitter.

Det er FTF, som har lanceret kampagnen Job Uden Stress.

Jeg troede, at jeg kunne redde min arbejdsplads

Et alt for stort arbejdspress, en kaotisk omstrukturering og dårlig ledelse er hovedingredienserne i den stress-cocktail, der i 2015 kørte socialrådgiver Susanne Sørensen helt ned – og udløste en depression. De seneste år har også været hårde for hendes mand og deres trillinger på 11 år.

Da Susanne Sørensen i efteråret skulle til eksamen på sit studie i kriminologi, vendte alle de velkendte symptomer på stress tilbage. Alligevel var det hendes veninde, der måtte trække i bremsen og overbevise Susanne om at holde en pause og tage en sygeeksamen senere.

- Jeg havde hjertebanken og følte, at mit hoved blev enormt tungt, så jeg ikke kunne løfte det. Det føltes som om, jeg skulle besvime, og jeg mistede pusten. Jeg kunne ikke styre mine følelser og blev hidsig, råbte og skreg. Bagefter blev jeg ked af det, græd og kunne ingenting. Jeg skal hele tiden være opmærksom på, hvor meget pres jeg udsætter mig selv for. Ellers går det galt, fortæller hun.

Susanne Sørensen har prøvet det før. Længe arbejdede hun som socialrådgiver under et alt for højt arbejdspress og en ledelse, der hverken lyttede eller tog ansvar for medarbejderne. Også dengang så hendes veninde tegnene på stress længe før, Susanne selv indså problemerne.

Forsøgte at råbe ledelsen op

Det begynder i 2014 med en tre ugers sommerferie. Susanne bliver syg med nogle af de symptomer, som hun senere finder ud af skyldes stress. Hun arbejder på det tidspunkt med udsatte unge i en middelstor kommunes ungeenhed, hvor hun er blevet flyttet til fra kommunens familieafdeling. Hele ungeenhedens opstart har været præget af kaos, fortæller hun.

- Sådan var det fra begyndelsen. Der gik flere uger, før systemet var oppe at køre, ledelsen fordelte arbejdsopgaverne helt tilfældigt, og der var ingen faglig sparring. Den første sygemelding fra en af kollegerne kom efter 14 dage, og allerede der skrev vi et pænt brev til ledelsen om, at det her går ikke.

Desværre bliver det ikke bedre. Tværtimod. Ifølge Susanne har hun omkring dobbelt så man-

"Min psykolog sagde, at jeg burde sygemelde mig, men i starten vendte jeg bare øjne ad hende og tænkte, at jeg stadig kunne redde min arbejdsplads.

Susanne Sørensen, stressramt socialrådgiver

ge sager, som Dansk Socialrådgiverforening anbefaler. Ledelsen mener, at Susanne og hendes kolleger skal have flere sager, end da de sad i familieafdelingen. Nu arbejder de med unge mellem 15 og 23 år, og derfor behøver de ikke inddrage de unges familier, lyder det.

Da Susanne kommer tilbage på arbejdet efter sommerferien i 2014, skal DUBU (It-baseret sagsbehandlingssystem, Digitalisering Udsatte Børn og Unge) implementeres, og ledelsen beslutter, at hun skal være superbruger og hjælpe kollegerne med at lære systemet.

I hendes gamle afdeling får de nye superbrugere fri en dag om ugen til at hjælpe kollegerne, men Susannes ledelse vælger i stedet at sætte hendes arbejdstid op til 42 timer. Nogenlunde samtidig bliver hun teamkoordinator. Inden da er den faglige koordinator blevet sygemeldt med stress, og arbejdsmiljøet er stærkt præget af det massive arbejdspress og en ledelse uden overblik, der ikke forstår medarbejderne, fortæller Susanne Sørensen.

Kvalme og tankemylder

Senere på efteråret fortæller Susanne sin leder, at hun har brug for hjælp. Hun får bevilget tre timer hos en psykolog, men vælger selv at betale for en, hvor hun går i de næste mange måneder. Susanne mener stadig ikke, at hun er ramt af stress, selv om hun ifølge sin lægeerklæring fra Arbejdsmedicinsk Enhed får det stadigt værre med symptomer som kvalme, tankemylder, hukommelsesbesvær og svedure.

- Min psykolog sagde, at jeg burde sygemelde mig, men i starten vendte jeg bare øjne ad hende og

"Jeg var glad for mit arbejde og mit fag. Det var livsbekræftende, og jeg elskede borgerne. Men ledelsen gjorde det umuligt for mig at være der.

**Susanne Sørensen,
stressramt socialrådgiver**

tænkte, at jeg stadig kunne redde min arbejdsplads, siger Susanne, der bliver ved med at arbejde i et højt gear de næste måneder.

Til sidst gav jeg op

I april 2015 går Susanne til genoptræning efter en skulderoperation og møder en tirsdag en midaldrende mand, der har arbejdet i forsikringsbranchen. Han fortæller, at han nu er på førtidspension efter en lang periode med et presset arbejdsliv og stresssymptomer, der til sidst sendte ham på hospitalet.

Umiddelbart efter samtalen kører Susanne tilbage til kontoret og til et planlagt møde mellem medarbejderne, tillidsrepræsentanten og ledelsen om det høje arbejdspress i afdelingen – et møde, der bliver et vendepunkt for hende.

- Jeg og mine kolleger lå på fire eller fem på en stress-skala fra et til fem. En af mine kollegaer fortæller så om, hvad arbejdspresset betyder for hende, og forklarer, at hun også taler med de unge, når de for eksempel ringer om aftenen med selvmordstanker. Svaret fra lederen var, at vi bare kunne opdatere vores sagslister, og at vi i øvrigt manglede team-ånd og ikke hjalp hinanden. Der satte jeg mig tilbage i stolen og opgav. Vi kommer ikke videre, tænkte jeg.

DS kører arbejdsskadesag

Susanne rydder sit bord og melder sig syg dagen efter. Om fredagen ringer hendes leder og undrer sig over, hvor hun bliver af.

- Så ringede jeg til Dansk Socialrådgiverforening og bare græd, og så tog DS over. Og det har jeg følt hele vejen igennem - at DS har været på sagen. For eksempel var de med til alle mine sygesamtaler, og nu kører de min arbejdsskadesag, fortæller hun.

I november 2015 møder Susanne ind til det, der skal vise sig at blive den sid-

ste sygesamtale med lederen. Arbejdsmedicinsk Enhed er kommet med deres vurdering af hendes sag, og konklusionen er klar: Susannes problemer skyldes det høje arbejdspress og et psykisk arbejdsmiljø uden struktur. Det kommer ifølge Susanne bag på lederen.

- Jeg har løbende gjort opmærksom på, at både jeg og mine kolleger havde for mange sager, og at vi ikke fik lov at bruge vores faglighed til at tage ordentligt hånd om borgerne. På min lægeerklæring står der 'arbejdsrelateret stress'. Alligevel troede min leder ikke, at det handlede om arbejdet. Så siger jeg til DS, at jeg ikke vil ind til flere møder, og de forhandler en fratrædelsesordning på plads med min arbejdsplads.

Da Susanne endelig erkender, at hun ikke ville komme tilbage til sit arbejde, bliver hun ramt af en depression.

- Jeg var glad for mit arbejde og mit fag. Det var livsbekræftende, og jeg elskede borgerne. Men ledelsen gjorde det umuligt for mig at være der, siger hun.

Tager én dag ad gangen

I dag læser Susanne kriminologi på universitetet, hvor hun har sin egen studieplan på særlige vilkår. Hun tager én dag og én eksamen ad gangen og vil helst ikke spå om, hvordan hendes arbejdsliv kommer til at se ud i fremtiden, men det går fremad med helbredet, synes hun. Og selv om hun stadig kæmper meget med blandt andet hukommelsesproblemer og sygdom, har forløbet også bragt positive ting med sig.

- Jeg har fundet ud af en masse om mig selv og mine egne grænser. Og jeg har haft fortræffelige veninder, som har fået mig igennem det her, siger hun og fortæller, at de seneste år har været hårde for hendes mand og deres trillinger på 11 år.

- Min mand har båret det hele derhjemme. Jeg har prøvet at undgå, at børnene blev involveret, men de ser en mor, der sover meget, og de har set et af mine angstanfald. Jeg er også kommet til at råbe ad dem i frustration, og det gør mig ked af det, men de er stærke og meget omsorgsfulde. De har hinanden, og jeg tror, at de har nydt, at mor er der, når de kommer hjem fra skole. **S**

Til KAT-uddannelsen:

Examineret Kognitiv Grunduddannelse

Et supplement til din socialrådgiveruddannelse og dit arbejde med borgere med psykiske udfordringer.

Bliv blandt de skarpeste til at identificere og hjælpe borgere med psykiske udfordringer og barrierer. Kognitiv Metode er videnskabeligt veldokumenteret som metoden med størst effekt. Nu kan du med denne 1-årige uddannelse tilegne dig grundprincipper og specialviden om de hyppigst forekommende problemområder, du i dit arbejde som socialrådgiver møder hos denne personkreds af borgere. Tilmeld dig nu på vores hjemmeside.

På uddannelsen får du specialviden om:

- » Kognitiv Metode, teori og praksis
- » Nedsat selvværd og angstlidelser
- » Depression og stress
- » Misbrug og personlighedsforstyrrelse
- » Masser af teknik, bla. vredeshåndtering og assertion

Uddannelsen foregår i Odense centrum, og løber over 8 måneder med 3 dage hver måned.

Næste holdstart er 12. marts 2018.

Læs mere på: <http://www.dambyhahn.dk/uddannelser/kognitiv-grunduddannelse>, eller ring til Peter på 3078 3943.

Du kan tilmelde dig på hjemmesiden eller sende en mail til Peter@dambyhahn.dk

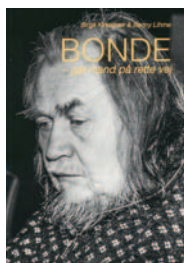
**Få en værktøjskasse
og lær at bruge den!**

"Vredeshåndtering for unge - forstå og håndter følelserne i fællesskab" af Maria Dressler og Camilla Obel, Forlaget Frydenlund, 136 sider, 239 kroner.

"Musik, krop og følelser - Neuroaffektive processer i musikterapi" af Charlotte Lindvang og Bolette Daniels Beck (red.), Forlaget Frydenlund, 386 sider, 349 kroner.

"Bonde - gal mand på rette vej" af Birgit Kirkebæk og Benny Lihme, Forlaget Social Kritik, 183 sider, 200 kroner.

VREDE HAR ALTID EN ÅRSAG

Det handler om at forstå sine følelser, og hvorfor man bliver vred. Og man er aldrig alene om at føle vreden. Det er hovedbudskaberne i redskabsbogen "Vredeshåndtering for unge", som præsenterer både en teoretisk og en metodisk tilgang til vrede og andre voldsomme følelsesmæssige udtryk.

I bogen er en række øvelser målrettet 13-25 årige, der kan laves sammen i klassen eller i gruppen.

HELENDE MUSIK

Bogen præsenterer sammenhængen mellem musik, udviklingspsykologi og ny hjerneforskning og beskriver en række eksempler på, hvordan musikoplevelser i en terapeutisk sammenhæng kan bidrage til at øge vitalitet, selvorganisering og sociale kompetencer hos mennesker, der er udfordrede i forbindelse med psykiske og fysiske lidelser.

DE GALES OMBUDSMAND

Efter morens død blev Christian Bonde som femårig anbragt under Åndssvageforsorgen, hvor han nåede at være i 26 år. Han flygtede tit, og under en flugt og sygehusindlæggelse i 1971 fik en læge mistanke om, at han var fejlanbragt. Ude af forsorgen levede han som aktivist, der kæmpede for bedre psykiatri og ordentlige rettigheder for sindslidende, og var i 1979 med til at starte Galebevægelsen

Bliv bedre til at forebygge konflikter og vold

Der er netop nu to aktuelle tilbud, som har fokus på at blive bedre til at forebygge og håndtere vold og konflikter.

"Vold som udtryksform" gennemfører arbejdspladslaboratorier for det kommunale myndighedsområde, hvor hver arbejdsplads deltager med to ansatte - en leder og en arbejdsmiljø- eller tillidsrepræsentant. Man mødes fire gange to dage et sted centralt i landet. Det er gratis at deltage. Ansøgningsfrist er den 28. februar. Læs mere på

www.voldsomudtryksform.dk/laboratorier/

Voldsforebyggelsespakker

Det andet tilbud er fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR), som netop har åbnet for ansøgninger til voldsforebyggelsespakker i døgninstitutioner, hospitaler og fængsler fra en pulje på 5 millioner kr.

STAR havde et lignende tilbud i 2017, og her blev pakkerne revet væk, så man skal være hurtig, hvis man vil have del i pengene, som fordeles efter "først-til-mølle-princippet".

Læs mere på star.dk under puljer

Småbørnsløftet: Lige chancer til alle børn

Forskelle i livschancer grundlægges i de allerførste leveår. Et bredt initiativ, som Dansk Socialrådgiverforening er en del af, har skrevet under på Småbørnsløftet om at gøre det til en fælles sag at bekæmpe den tidlige ulighed i børns læring og udvikling.

Målet med Småbørnsløftet er, at alle småbørn har et godt børneliv, og at de første 1000 dage af alle børns liv er præget af tryk og stimulering, så de lige fra fødslen trives og får alsidige muligheder for at lære og udvikle sig.

Læs debatindlægget fra Politiken "Småbørnsløftet: Alle børn skal godt fra start" på socialraadgiverne.dk/debat

DANMARK KORT

Hjørring

Hjørring har investeret 158 mio. kr. i at få ledige borgere i job - og kan se frem til en økonomisk gevinst på 154,7 millioner kroner fra 2015-2019.

Aarhus

I 2018 er Aarhus Europæisk Frivillighedstad. Fokus vil være på at synliggøre og udvikle de mange frivillige aktiviteter, som borgere og foreninger er med i.

Holbæk

Tre kvinder på Orø har siden 2012 lavet varmt strik til hjemløse og andre udsatte. Via facebookgruppen Kantmaskerne - strik til udsatte, er gruppen blevet landsdækkende.

Aalborg

Borgere med stress kan blive henvist til et gratis kommunalt kursus. Succesen og interessen er stor: Fra 2016 til 2017 steg deltagerantallet med 30%.

Roskilde

Et nyt julemærkehjem - Liljeberg - er åbnet. Forventningen er årligt at modtage 240 børn, der er overvægtige, bliver mobbet eller er ensomme.

Silkeborg

Med kommunalreformen i 2007 rykkede borgerservice til Silkeborg. Nu vil borgere en gang om ugen igen kunne møde borgerservice i Kjellerup, Them og Gjern.

København

Flere og flere børn i udsatte boligområder får mindst 4 i dansk og matematik. I Tingbjerg er andelen gået fra 22 procent i 2008 til 38 procent i 2015.

Kontanthjælpsloft rammer skævt

Kontanthjælpsloftet rammer ekstra hårdt i kommuner, der i forvejen har mange sociale problemer. Det viser en ny analyse fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

På Københavns Vestegn og i de store byer er andelen af enlige forsørgere, som er ramt af kontanthjælpsloftet, højere end i resten af Danmark. Her er det hver tiende enlige forsørger, der er blevet skåret i deres boligstøtte som følge af kontanthjælpsloftet. I Allerød, Solrød og Lejre er det under 2 procent af de enlige forsørgere, som er blevet ramt af kontanthjælpsloftet.

Boligstøtten er en af de ydelser, der kan reduceres som følge af kontanthjælpsloftet, og det er bl.a. boligens størrelse, der er afgørende. Analysen viser, at en enlig med et barn ramt af kontanthjælpsloftet gennemsnitligt har mistet 1.700 kr., mens den gennemsnitlige reduktion for enlige forsørgere med mindst fire børn er på 2.400 kr.

Læs analysen "Kontanthjælpsloft: Loft over kontanthjælp kan gå ud over mange enlige forsørgeres livskvalitet".

MEDIESTATUS:

DS satte dagsorden i 2017

2017 blev året, hvor Dansk Socialrådgiverforenings synspunkter ifølge mediedatabasen Infomedia blev omtalt over 2000 gange, og hvor foreningens talspersoner markerede sig i over 50 debatindlæg og kronikker. 2017 blev også året, hvor flere socialrådgivere - og deres tillidsrepræsentanter - satte sig til tasten og blandede sig i den offentlige debat - med erfaringer fra praksis og socialfaglige synspunkter om socialrådgivernes arbejdsforhold og socialpolitiske tiltag.

DS I PRESSEN

"I betragtning af, hvor stor en tendens stress er blevet i vores samfund, kan man undre sig over, at vores politikere ikke gør noget ved det. Havde det være en epidemi, havde de nok allerede lanceret gennemgribende sundhedspolitiske tiltag for at stoppe det. (...)

Majbrit Berlau, formand, Dansk Socialrådgiverforening, 9. januar i Dagbladet Information i interview om at have været sygemeldt med stress.

DET SKREV VI FOR 35 ÅR SIDEN

I Socialrådgiveren 2-1983: Dansk Socialrådgiverforening skal hermed udtrykke sin skarpeste for-dømmelse af de beslutninger, som re-geringen og folketin-gets flertal har truffet på arbejdsløsheds- og bistandslovsområ-det. (...) Det er beslut-ninger, som er udtryk for den ekstremt li-beralistiske og asoci-

ale holdning, at det er disse gruppers egen skyld, at de-res forsørgelsesmuligheder er så dårlige.

Vi fordømmer det og opfordrer organisationer, klub-ber, arbejdsløshedsudvalg og enkeltpersoner til at be-kæmpe regeringens og folketingsflertallets overgreb, som med den største nidkærhed er rettet imod de sva-geste grupper i samfundet.

"Rystende JA! Men vores kære politikere stikker hovedet i sandet og lader som ingenting, for ifølge dem findes der ingen fattige i DK. At problemet så er, at de selvsamme personer har fjernet fattigdomsgrænsen, snakker vi ikke om.

Henriette Hansen, socialrådgiver, på Dansk Socialrådgiverforenings facebookside til opslag om nye tal fra AE-rådet, som viser, at næsten 50.000 danske børn levede i fattigdom i 2016.

47 procent

Børn lever i ensomhed med forældres alkoholproblemer. I en ny undersøgelse, hvor 1600 unge har deltaget, svarer 47 procent, at de ikke har talt med nogen om deres forældres misbrug, da de var børn.

Kilde: TUBA - Terapi og rådgivning for Unge som er Børn af Alkohol- og stofmisbrugere.

SFI-DIREKTØR TAKKER AF:

At vide hvad der virker, **er et langt sejt træk**

Det er nemt at sige, at vi vil have mere af det, der virker. Ordene ligger godt i enhver politikers mund. Men at vide, hvad der virker, er et langt sejt træk, siger Agi Csonka, tidligere SFI-direktør.

Som barn af ungarske flygtninge fra arbejderklassen har hun selv skullet padle gennem et hav af kulturelle koder for at finde sin plads i tilværelsen.

Vendepunktet blev mødet med venindernes hjem på "den pæne side af strandvejen i Ishøj" - og en erkendelse af, at hun kunne bruge "sit kloge hoved" til noget.

Jeg overskred mange grænser

- fra det ene sociale reservat til det andet

Der er brug for en bedre forståelse af, hvad der virker i socialpolitikken og et skarpere samspil mellem forskning og praksis, hvis vi skal styrke den sociale mobilitet, mener tidligere SFI-direktør, Agi Csonka. På trods af velfærdsstatens ideal om lige muligheder for alle, er der stadig stor sammenhæng mellem folks baggrund, og hvor man ender i livet. Som barn af ungarske flygtninge fra arbejderklassen har hun selv skullet padle gennem et hav af kulturelle koder for at finde sin plads i tilværelsen.

Da Agi Csonka flyttede fra Ølstykke til Ishøj i 6.klasse, var der en skarp opdeling mellem eleverne på hendes nye skole. Eleverne, der boede på strandsiden, hang ud med hinanden. Det samme gjorde eleverne fra boligblokkene. Agi Csonka boede akkurat på den "pæne" side af Ishøj Strandvej, men i den "billige" ende. Så hun hang ud med eleverne fra blokkene, der delte smøger i frikvarteret og lavede ballade i timerne. Men i realskolen i 7. klasse blev hun veninder

med elever, der boede længere nede ad strandsiden. Her åbnede sig en ny virkelighed, og det var ikke kun malerierne på væggene, der så anderledes ud.

- Der blev talt på en hel anden måde ved middagsbordet. Forældrene spurgte, hvad vi havde lært i skolen i stedet for blot at spørge, om vi havde haft en god dag. Pludselig blev jeg udfordret i min måde at tænke på. Mødet med mine veninders hjem blev et vendepunkt for mig, fortæller hun.

57-årige Agi Csonka var fra september 2013 og indtil for nylig administrerende direktør i SFI, som i dag er fusioneret med KORA under navnet VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd).

I august 2017 udkom Agi Csonkas bog "Hvordan får vi mere lighed i uddannelse?". Heri fletter hun en række anekdoter fra sin egen baggrund som barn af ungarske flygtninge og fabriks-

arbejdere sammen med forskning i ulighed og kommer med en række konkrete forslag til, hvordan praksis kan styrkes i kommunerne.

- I min egen opvækst og som voksen har jeg overskredet mange grænser fra det ene sociale reservat til det andet. Min oplevelse har altid været, at fagligt set har vi et fattigt sprog for de kulturelle forskelle, der er i mange familier, fortæller hun.

Udover sin forskning har Agi Csonka været direktør i Danmarks Evalueringsinstitut, leder i flere store virksomheder og formand for Rådet for Børns Læring. Når hun ser tilbage på sin tid hos SFI, glæder hun sig over, at hun var med til at dreje socialforskningen i en mere samfundsrelevant retning. Fusionen med KORA var for hende en anledning til at kaste sig ud i et nyt kapitel i hendes arbejdsliv.

- Det giver god mening at få de to in-

stitutioner lagt sammen, men personligt var det et godt tidspunkt for mig at søge videre. Jeg har nydt at være leder i mange år, men jeg har i stigende grad haft lyst til at have fingrene i praksis og selv være med til at drive nogle faglige processer.

Potentiale til forandring

I december 2017 blev hun ansat til at stå i spidsen for Villum Fondens nye uddelingsområde "Børn, unge og naturfag", der skal styrke børns naturvidenskabelige dannelse og kompetencer. Uddannelsesområdet kender hun til fingerspidserne, mens den naturfaglige dimension er nyt territorium. Der er afsat 100 millioner kroner om året i 10 år til projekter.

- Det er en fantastisk mulighed for at dykke ned i, hvad der motiverer de unge, og se på, hvordan vi får flere unge til at interessere sig for naturvidenskab. Det handler også om at sikre, at flere unge vælger tekniske og naturfaglige uddannelser. Med så mange penge spredt over flere år, er der potentiale til at skabe en reel forandring, fortæller hun fra de lyse rammer på sit nye kontor i Søborg i udkanten af København. Bortset fra nogle bøger på reolen, er det stadig småt med de personlige strejf i lokalet.

- Jeg er glad for, at jeg kan få lov at vise vej og for en gangs skyld ikke skal være den, som får rundvisning, siger hun og griner, da vi tager elevatoren ned på underetagen for at tage billeder med fotografen.

Opgør med begreber

Ifølge Agi Csonka kan et mere præcist sprog være et skridt på vejen til at skærpe socialarbejderes mulighed for at tage hånd om de udfordringer, som børn og unge fra resourcesvage hjem står med. Et begreb som "negativ social arv" må i den henseende gerne bli-

"Der blev talt på en hel anden måde ved middagsbordet. Forældrene spurgte ind til, hvad vi havde lært i skolen i stedet for blot at spørge, om vi havde haft en god dag. Pludselig blev jeg udfordret i min måde at tænke på."

Agi Csonka, tidligere SFI-direktør

ve kørt ud på sidelinjen, mener den tidligere SFI-direktør.

- Det er et misvisende begreb. De færreste ender med at lave det samme som deres forældre - også blandt de svageste grupper. "Negativ social" arv er ret tyngende. Det lyder som noget, der ligger i generne. Jeg kan bedre lide begrebet "chance-ulighed". Man har ringere chancer for at klare sig godt, men det betyder ikke, at man ikke kommer til det, siger hun.

En mindre deterministisk forståelse af børns baggrunde er centralt, hvis det sociale arbejde skal forholde sig konstruktivt til det udgangspunkt, som bestemte grupper af børn har med hjemmefra, siger Agi Csonka.

- Vi ved, at hvis eksempelvis anbragte børn klarer sig godt i skolesystemet, har man forbedret deres muligheder i tilværelsen enormt. Mange vil stadig

have det svært, men kan man rykke på de odds, er man godt på vej.

"Kloge hænder" er undervurderet

Agi Csonka mener, at man fra politisk side bør åbne op for en mere fleksibel definition af udtrykket "social mobilitet". Når politikerne taler om social mobilitet, mener de oftest, at vi skal have flere mennesker opad i samfundshierarkiet, siger hun. I virkeligheden handler det om at skabe social diversitet.

- Det er lykkedes at skabe en fortælling om, at vi er et videnssamfund, hvor vi alle sammen skal være symbolanalytikere. Men der er samtidig en stigende erkendelse af, at vi også skal have lavet vores faldstammer og bygget huse, siger hun.

Erhvervsuddannelserne status trænger i den forbindelse for alvor til

” For mange børn kan det at have en god skolegang med omsorgsfulde lærere, være det stabile element i deres liv. Det skal der være meget mere fokus på i socialrådgivernes indsats. Vi skal have øje for, hvornår social ulighed slår over i læringsulighed.

Agi Csonka, tidligere SFI-direktør

» forbedring, mener Agi Csonka og fortæller om en pige fra hendes egen familie, som netop har været til DM i Skills inden for malerfaget.

- Jeg var selv med som tilskuer, og det var en stor oplevelse at se de unge i 47 forskellige erhverv lave vildt komplicerede ting, som kræver ikke bare ”kloge hænder”, men også et godt og kreativt hoved. Fagligheden i erhvervsuddannelserne er vildt undervurderet. Hvis man i skolen kunne vise, hvor personligt tilfredsstillende det kan være at arbejde med sine hænder og bearbejde den fysiske verden, kunne det være, at det faldt nogle af de veluddannede børn mere naturligt at vælge den vej i livet. De bliver også præget i en bestemt retning. Det er ikke sikkert, at de alle sammen har bedst af også at skule tage en lang akademisk uddannelse. Lige så vel som sosu-assistentens datter skal kunne blive professor, skal professorens søn også kunne prøve kræfter med at blive portør, hvis det er det, han brænder for, siger Agi Csonka.

Vi skal stimulere til læring

Samtalerne med venindernes forældre, som Agi Csonka trådte ind i tilbage i realskolen, fremhæver hun for at illustrere et eksempel på forskellige kul-

turelle markører i samfundet. Højtuddannede forældre ser ofte deres børn som individer, der skal stimuleres til at lære og tænke kreativt. Det, man inden for forskning kalder et aktivt forældreskab eller kulturel kapital. Blandt fag- og ufaglærte forældre ser man i mindre grad sine børn som nogen, der kan påvirkes til at udvikle sig, pointerer Agi Csonka.

- Man giver børnene tryghed, kærlighed og omsorg, mens at stimulere til læring ofte er mere fremmed. Hvis socialrådgiveren kan være med til at ændre bare en smule på, hvordan familien er sammen derhjemme, vil det være positivt. Det kan være ved at opfordre forældrene til at læse højt for deres børn, sidde og tegne, og hvad vi ellers ved, der stimulerer lysten til at lære.

God skolegang som holdepunkt

De seneste år er der kommet en stigende opmærksomhed på, at de sociale indsatser overfor belastede familier også skal have fokus på de udsatte børns skolegang, hvilket er positivt, vurderer Agi Csonka.

- Der har lidt været den tilgang, at ”det er synd for dig, at dine forældre drikker – så skal du slippe for at lave matematik”. Den faglige vurdering har

været, at mange af disse børn har så store traumer og problemer, at de ikke kan rumme også at passe deres skole. Det er sikkert rigtigt i nogle tilfælde. Men for mange børn kan det at have en god skolegang med omsorgsfulde lærere, være det stabile element i deres liv. Det skal der være meget mere fokus på i socialrådgivernes indsats. Vi skal have øje for, hvornår social ulighed slår over i læringsulighed, og den ulighed skal vi håndtere allerede i dagtilbud og skole, pointerer Agi Csonka.

I sin bog understreger hun vigtigheden af en tidlig forebyggende indsats og henviser til økonom James Heckmann, der er berømt for sine analyser, der viser, at investeringer i tidlig indsats for udsatte børn giver et betydeligt økonomisk afkast – og at det er størst, når man sætter ind i børnenes tidlige leveår. En investeringsstrategi, som Dansk Socialrådgiverforening har sat på den politiske dagsorden både på social- og beskæftigelsesområdet.

Og i den kontekst bakker Agi Csonka op om tendensen til, at flere og flere kommuner ansætter socialrådgivere i dagtilbud og skoler.

- Det giver rigtig god mening at få socialrådgivernes kompetencer tæt på i dagtilbud og skoler. Jeg tænker, at de kan være en stor støtte for såvel pædagoger og lærere som familier. Men som det altid er tilfældet med den type resourcepersoner, så er det vigtigt, at ledelsen sætter rammerne for hvordan socialrådgiverne skal bruges. Hvordan og hvem skal de rådgive? Hvilken rolle skal de spille på skolen eller i daginstitutionen?

- At blande sig i, hvordan forældre stimulerer deres børn, kan opfattes som en utidig stigmatisering af de forældre, ”som ikke taler om Sartre hen over middagsbordet.” Men der er brug for at se nærmere på ulighedens kulturelle udtryk. Hvis indgangsvinklen er,

at klæde barnet så godt på som muligt, vil de fleste forældre tage imod støtten med kyshånd, mener Agi Csonka og henviser til undersøgelser, som viser, at mange forældre efterspørger støtte til deres børns læring.

- Vi har ingen skrupler med at tale om sukkerpolitik i børnehaven eller minde forældre om at huske at give børnene madpakke eller gymnastiktøj med i skole, så vi må ikke blive berøringsangste, når det gælder opbakning til samtale og lyst til læring i hjemmet. Jeg kender eksempelvis en syrisk familie, som venter spændt på, at de skal have en samtale med pædagogerne om deres barn, som er blevet sprogtestet. De ved godt, at de ikke kan tilbyde deres barn sprogfærdigheder, der passer til hendes alder, og de vil meget gerne have noget vejledning i, hvad de så kan gøre, når nu de selv taler sproget dårligt, siger hun.

Da Agi Csonka gik i folkeskole, havde hun ikke svært ved det faglige. Snarere tværtimod. Men det var først, da hun var et godt stykke igennem gymnasiet, at hun forstod, at hendes "gode hoved" kunne bruges til noget, fortæller hun.

- Min far og mors erfaring som maskin- og fabriksarbejdere har været at tage imod ordrer og ikke sætte sig imod autoriteter. Men i uddannelsessystemet gælder det jo i høj grad om at udfordre autoriteter og turde at forholde sig kritisk til ting og bruge sin viden. Den tilgang havde jeg ikke fået med hjemmefra.

En pointe Agi Csonka knytter til forskning, der viser, at på trods af jævnbyrdige faglige evner, er der fortsat færre personer, som er vokset op i ressourcesvage hjem, som ender med at anvende deres kompetencer fagligt i voksenlivet end personer fra veluddannede hjem.

” At blande sig i, hvordan forældre stimulerer deres børn, kan opfattes som en utidig stigmatisering af de forældre, som ikke taler om Sartre hen over middagsbordet.

Agi Csonka, tidligere SFI-direktør

» Mere vidensbaseret socialpolitik

Den helt store udfordring på socialområdet – og det, som så mange søger at finde svaret på – er, hvordan vi får skabt en mere vidensbaseret socialpolitik, mener Agi Csonka. Avisoverskrifter med de 45 milliarder til socialområdet, som “ingen kender effekten af” har fået politikere med børne- og socialminister Mai Mercado(K) i spidsen til at understrege vigtigheden af at fokusere på den socialpolitik, der rent faktisk virker. Det er godt, at der er kommet mere fokus på behovet for at identificere effekterne af de mange indsatser, men det er så også vigtigt at anerkende, at dét at ”vide hvad der virker” er et langt sejt træk, pointerer den tidligere SFI-direktør.

Større klarhed kræver mange ressourcer og stiller store krav til, hvordan der arbejdes i kommunerne.

- Hvis politikerne mener det alvorligt, så kræver det blandt andet meget bedre og mere ensartede data i kommunerne. Mange kommuner rapporterer forskelligt om de samme problemer, og datakvaliteten er ikke god nok. Men det ved jeg, at Børne- og Socialministeriet arbejder på at forbedre.

Agi Csonka mener samtidig, at det er nemt at sige, at vi vil have mere af det, der virker. Ordene ligger godt i enhver politikers mund. Men realiteten er, at det, der virker, ikke altid er det, der bliver implementeret, fortæller hun.

- Hos SFI foretog vi på et tidspunkt en effektevaluering af en lang række projekter igangsat af Socialstyrelsen, der sigtede mod at få udsatte børn i arbejde og uddannelse. Det var slående at se, at det sjældent var indsatsernes effekt, der var afgørende for, om de blev implementeret. I stedet var det projekter, hvor projektlederen havde talt godt for sin sag, eller projekter som en politiker syntes var interessant.

”Det er nemt at sige, at vi vil have mere af det, der virker. Ordene ligger godt i enhver politikers mund.

Agi Csonka, tidligere SFI-direktør

Agi Csonka pointerer, at det er meget vanskeligt at måle effekter af sociale indsatser. Det kræver tid og mange ressourcer, og man skal være opmærksom på effektforskningens begrænsninger. Hun mener, at der er opstået utålmodighed blandt politikere, som socialforskningen også har bidraget til.

- I den første generation af evidens-tankegangen på socialområdet har man nok været lidt rigid i sin opfattelse. I en vis udstrækning har tankegangen været, at når blot vi laver kontrollerede forsøg på det sociale område, finder vi ud af, hvad der virker. Så er det op til Socialstyrelsen at udbrede det. Hvis vi kun har blik for, om folk kommer i arbejde eller uddannelse, misser vi alt det, der også kan ske i en indsats, som har betydning for borgerens udvikling og livskvalitet. Der findes masser af nyttig forskning, som ikke er kontrollerede forsøg, siger hun og fremhæver viden om borgernes udfordringer og viden om samspillet mellem sociale problemer, som eksempler.

Agi Csonka understreger, at man inden for forskningen i stigende grad bliver opmærksom på, at sociale problemer ofte er multidimensionelle. Det er sjældent, at udsatte borgere kun har ét problem, der skal håndteres. Eksempelvis misbrug i samspil med psykisk sygdom. Men den erkendelse gør det også

mere kompliceret at måle, hvad der virker for den enkelte borger.

- Man bør løbende forfine sin forståelse af, hvad en effekt er. Man kan ikke måle alt, men kan tilstræbe at se, hvordan det går de mennesker, man er i kontakt med. Hos Mødrehjælpen har de udviklet et redskab, de bruger i dialog med borgeren, hvor de måler, om den enkelte får det psykisk bedre på en række parametre. Samtidig får de et klarere billede af, hvilken indsats der virker for borgeren. Det er fantastisk, når de ting går op i en højere enhed, siger hun.

Videbegærlighed og hverdags-evidens

I 2016 indførte SFI begrebet “lovende praksis”. Med afsæt i forskning oplistede SFI en række kriterier for, hvad en lovende praksis er. Eksempelvis om praksis i en indsats bygger på et teoretisk fundament, om der skabes rammer for faglig refleksion, og om der arbejdes med at sætte mål for borgeren.

- Det var i halen på erkendelsen af, at man ikke bare kan lave effektmålinger på alt og tro, at den hellige grav er velforvaret. Vi ville lave et ordentligt forarbejde på effektmålinger. Lovende praksis er en måde at identificere indsatser, som ser lovende ud, men som man ikke nødvendigvis har lavet effektmålinger på endnu, siger Agi Csonka.

Næste udfordring er så at skabe en

” Hvis vi kun har blik for, om folk kommer i arbejde eller uddannelse, misser vi alt det, der også kan ske i en indsats, som har betydning for borgerens udvikling og livskvalitet.

Agi Csonka, tidligere SFI-direktør

Illustration af Lisbeth Holten

» stærkere forbindelse mellem forskning og praksis, mener den tidligere SFI-direktør. Forskningen skal i højere grad påtage sig rollen at sammenfatte, hvad der findes af bedste viden på et område, mener hun.

- Forskning skal levere mere kureret viden. Lige som i kunstverdenen, hvor man med en udstilling giver et bestemt blik på en problemstilling. Ligeledes skal forskningen blive bedre til at præsentere den samlede viden, man har frembragt i en rapport om eksempelvis anbragte børn i skolen eller plejefamiliers tilgang til børn.

Det kan dog være vanskeligt at sortere i, hvilken forskning der er relevant for de enkelte sagsbehandlere. Det kræver en mere systematisk tilgang, samt at nogen påtager sig den opgave ude på kommune-kontorerne, siger Agi Csonka.

- Man kan ikke bruge forskning, hvis man ikke har en klar analyse af, hvad det er for konkrete udfordringer, man står med i arbejdet med borgerne. Man skal se på, hvad der kan give en indikation af, om den konkrete forskning virker. Det, jeg kalder hverdags-evidens. Organisationer med en videbegærlig kultur vil dog ofte efterspørge forskning, der kan understøtte deres arbejde.

En stærkere forbindelse mellem forskning og praksis kan også materialisere sig i fysisk forstand, mener Agi Csonka. I hendes tid hos SFI indførte de på et tidspunkt praktiker-panelet, hvor de samme socialrådgivere kom ind jævnligt og deltog i møder med forskere.

- Vi præsenterede nogle foreløbige forskningsresultater for dem og spurgte,

om de havde nogle bud på, hvorfor resultaterne så ud, som de gjorde. Så bød socialrådgiverne ind med eksempler fra deres eget arbejde. Det var ikke nemt at organisere, men når det virkede, var det guld værd for begge parter. Den kontinuerlige dialog, hvor man løbende taler sammen om, hvad der virker, og hvad det er for en forskning, der kan hjælpe, mener jeg er ekstremt vigtig.

At knække kulturelle koder

Når Agi Csonka som voksen har bevæget sig i forskellige samfundslag, har hun ved flere lejligheder skullet knække en række kulturelle koder. I sin bog ”Hvordan får vi mere lighed i uddannelse?” fortæller hun om en dag, hvor hun var blevet interviewet til TV2News. Bagefter skulle hun afsted til Hellerup for at hente sin mellemste søn fra basketball-træning.

Her skulle hun først overstå lidt small-talk med ”Hellerup-fruerne,” der stod ved sidelinjen under træningen med deres ”marineblå bidselsko, Hermès-tørklæder og ulastelige hår”. Selv om hun følte sig by-smart i sit karriere-outfit, så mærkede hun ”den svage vibreren ved næseboret over sine lidt for spidse støvler”.

Episoden fik hende til at tænke på sit første topledermøde som afdelingschef i TDC, hvor der var angivet ”business attire” som dresscode. Hun brugte oceaner af tid på at nå frem til, at det nok betød noget med en hvid skjorte, jakke og nederdel, der gik over knæet. Men kun ”amatører tager nedskrevne dresscodes bogstaveligt.”

Dem med klasse véd, at der er tale om dresscode plus minus 10 procent, og man først er inde i varmen, når man rammer præcis de 10 procent ved siden af – til den rigtige side.

Hellerup-damerne fik hende altid til at føle, at hun havde ramt noget i ret-

Ulighedens kulturelle udtryk

I bogen ”Hvordan får vi mere lighed i uddannelse?” fletter tidligere SFI-direktør Agi Csonka ulighedsforskningen sammen med sine egne erfaringer som flygtningebarn og ”social opkomling” i Velfærdsdanmark. Hun pointerer, at hvis vi skal sikre, at alle børn får lige muligheder for at lære og udvikle sig, så skal vi se nærmere på ulighedens kulturelle udtryk.

”Hvordan får vi mere lighed i uddannelse?” af Agi Csonka, 80 sider, 49.95 kr., Informations Forlag.

ning af 80 procent til den forkerte side.

Og det undrer hun sig over den dag i dag. I bogen beskriver hun sin undren på denne måde:

”Ingen af dem havde lige så høj uddannelse som jeg, ingen af dem havde tilnærmelsesvis samme karriere (det overlod de til deres mænd). Og alligevel fik de mig – på måder, jeg aldrig har forstået – til at føle mig som en, der var vaklet ned fra bodegastolen og nu stod der og svajede med en øl i den ene hånd og en smøg i den anden, mens jeg med et undertrykt ræb skulede efter min søn. Jeg syntes ellers, jeg var nået langt i mit klasse-dekodningsprojekt. Jeg havde lært at konversere. Denne let-flydende samtale, hvor man finder fælles anliggender, lytter og taler i passende doser og udfordrer hinandens synspunkter. For nogle kommer det ind med modermælken. For andre, som mig, er det en hårdt tilkæmpet kompetence. Jeg havde også lært, at mørk chokolade var finere end lys (selv om det ikke smager halvt så godt).”

Opkomling frem for mønsterbryder

Agi Csonka tilhører de 10-12 procent i samfundet, der har sprunget flere socialklasser over. Hun foretrækker at se sig selv som ”opkomling” frem for ”mønsterbryder”. Hun er selv del af et mønster – selv om det er få, så er der altid nogle, der gør ligesom hende, som hun udtrykker det.

Agi Csonka vægrer sig en smule, da hun bliver spurgt om hendes egen baggrund har haft betydning for, hvad hun har beskæftiget sig med i sit arbejdsliv.

- Da jeg var ung forsker, var jeg meget bevidst om, at jeg ikke ville forske i noget, som jeg havde personlige aktier i. Jeg mente, at det kunne være svært at bevare et objektivt og nøgternt forskerblik på noget, man selv var en del af. Mit eget forskningsområde var oprindeligt arbejdsmarkedet, men som di-

rektør i Danmarks Evalueringsinstitut og siden hos SFI har uddannelse været mit primære faglige område. Både som direktør og som formand for Rådet for Børns Læring, har jeg altid holdt strengt på en faglig og saglig tilgang. Det er først nu - i en sen alder, at jeg har tænkt, at nu gør jeg en dyd ud af nødvendigheden og prøver at illustrere nogle faglige pointer med mine personlige erfaringer, og få de ting til at mødes, siger hun og smiler.

Hårdt arbejde og et godt hoved

Når Agi Csonka er endt med en universitetsuddannelse og flere direktørstillinger, skyldes det hendes ”gode hoved”, en vis portion tilfældigheder,

samt at hende forældre lærte hende vigtigheden af hårdt arbejde. Men også en stabil skolegang og adgang til uddannelse.

For nylig mødte hun en dreng, der var tidligere anbragt, som fortalte, at han havde været igennem en masse skoleskift og haft perioder, hvor han ikke var i skole. Endelig begyndte han så på en skole, hvor han trivedes, fik nye kammerater og mødte ressourcestærke forældre. Men skolen lå langt væk fra, hvor hans plejefamilie boede, og de havde ikke mulighed for at transportere ham. Og så måtte han skifte skole igen.

- Hvis nu fokus havde været, at det vigtigste, vi kan give den dreng, er gode sociale og faglige oplevelser for ham i skolen, så må vi løse de praktiske udfordringer, så var han nok blevet på den skole og havde fået et godt netværk. Samtidig havde systemet sparet penge i den anden ende, fortæller Agi Csonka, der godt kan savne et skarpere fokus i det sociale arbejde. I drengens tilfælde havde man jo netop fat om roden på det, der virker.

Selvom vi i Danmark er nået langt med at skabe lige muligheder for alle, er der stadig plads til forbedring, pointerer hun. En virkelighed, der er blevet særligt vigtig at konfrontere i disse år, hvor samfundet i stigende grad bliver polariseret, mener Agi Csonka.

- Vi ser en større opdeling mellem land og by, rig og fattig, børn i privatskoler og parallelsamfund - både i Gentofte og på Nørrebro. Jo mere vi isolerer os kulturelt og socialt, jo sværere bliver det at rykke sig. Hvis vi ikke møder andre end mennesker, der ligner os selv, støder vi ikke på andre måder at tænke på. Det tror jeg er meget skadeligt. Vi er nødt til at forholde os til, hvordan social ulighed slår over i kulturelle markører, hvis vi skal nå et skridt længere. **S**

"I min fritid træner jeg et pigehold i den lokale boldklub, hvor min yngste er med

Jeppe Bülow Sørensen, projektleder i Foreningen Grønlandske Børn i Aalborg. Bor i Vaarst syd for Aalborg med sin kæreste og tre børn.

Jeg har arbejdet med det to-kulturelle område, siden jeg blev færdiguddannet for 17 år siden. Når jeg ser tilbage og reflekterer, så har det nok at gøre med, at jeg selv har oplevet at være en kulturel minoritet som barn – og oplevet, at jeg ikke var, som folk var flest. Mine forældre var skolelærere, og jeg voksede op i Grønland, hvor jeg gik i skole fra 4. til og med 9. klasse.

Jeg gik i gymnasiet i Aalborg, så var jeg et smut omkring Grønland igen for at arbejde, et smut omkring RUC for at læse humaniora, inden jeg endte med at finde ud af, at jeg skulle være socialrådgiver.

Min karriere er gået lidt slag i slag. Jeg begyndte i et barselsvikariat på flygtningeområdet, så har jeg siddet med økonomi og

udbetalinger, så blev jeg tillidsrepræsentant og var det i nogle år. Som tillidsrepræsentant får man øjnene op for, hvor beslutningerne bliver taget, og hvordan man får indflydelse, så jeg fik lyst til ledelse. Og det er meget sjovt, for jeg sidder i Ledersektionens bestyrelse i Dansk Socialrådgiverforening, og der har de fleste også været tillidsrepræsentanter.

Jeg var først teamleder, siden afdelingsleder på Integrationsområdet, som jo har stor politisk bevågenhed. Lige pludselig skulle vi modtage mange flygtninge i Aalborg, og det betød et stort arbejdspress, men også et stort pres på mine grundværdier. For jeg synes, at retorikken omkring målgruppen er blevet ret forskruet, og det gør det svært at lave et ordentligt stykke socialt arbejde. Min oplevelse var, at efterhånden som vi blev

mere pressede i afdelingen, gik det fra, at vi havde et socialfagligt problem til, at det var den enkelte flygtning, som var problemet.

Jeg havde perioder, hvor jeg sov dårligt om natten og ikke rigtig kunne være i mit familieliv. Så da min nuværende leder ringede med et tilbud om et job som projektleder i Foreningen Grønlandske Børn, skulle jeg ikke tænke længe, før jeg sagde ja.

Det har faktisk været en befrielse at komme væk fra den politiske styring. Her i foreningen har vi et klart mål: Vi skal arbejde for at gøre børnenes livsvilkår bedre. Jeg er daglig projektleder for blandt andet "Et bedre liv i Danmark". Det er en indsats for børn, der ofte har det svært i skolen, forældrene slås måske med fysisk eller psykisk sygdom, de kan

måske ikke så godt dansk og har ikke meget overskud.

Vores rolle er at støtte op om, at familien får den hjælp, de har brug for. Det er ofte et stort kulturchok for dem at komme til Danmark, og vi giver dem rum og fællesskaber, hvor der er trykthed til at udfolde sig. Vi møder masser af glade børn, der kan alverdens ting, når de sættes i de rigtige rammer.

Når jeg ikke arbejder, træner jeg blandt andet et pigehold i den lokale boldklub. Dels fordi mit yngste spiller på holdet. Men det er også noget man involverer sig i, fordi man bor i et lille lokalsamfund. Jeg er også forsanger i et band, der spiller garagerock. Vi har spillet sammen i næsten 20 år, men spiller ikke så ofte som før. Nu sætter job og familieliv en naturlig grænse for, hvor meget vi for eksempel kan rejse ud og spille. **S**

Svært at afgrænse bevilling af socialpædagogisk støtte

Serviceovens § 85 giver mulighed for bevilling af bostøtte til borgere med betydeligt nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Trods bestemmelsens beskeden lovmæssige omfang har den en tendens til i praksis at være meget svær at afgrænse hvad angår indhold og omfang. Det skyldes formentlig flere ting: Dels rummer bestemmelsen mulighed for en meget bred fortolkning i forhold til ydelsesindholdet. Dels har Ankestyrelsen ikke truffet mange afgørelser på området.

For at afgrænse og derved fastlægge bestemmelsens indhold kan det være nyttigt at forsøge at foretage en negativ afgrænsning. Hvad omfattes ikke af bestemmelsen? Det kan gøres ved at fastlægge indholdet af andre – tilstødende – bestemmelser.

Et eksempel på en tilstødende bestemmelse er mentorstøtte i beskæftigelsesindsatslovens § 31b, hvis fokus er på den beskæftigelsesrettede indsats – men som dog i praksis ofte har et indhold, der delvist er sammenfaldende med bostøtteindsatsen i serviceovens § 85.

Tilstødende er også den rehabiliterende bestemmelse i serviceovens § 83a. Efter denne bestemmelse skal kommunalbestyrelsen i en tidsafgrænset periode tilbyde et rehabiliterende forløb forud for vurdering af behovet for hjemmehjælp. Bestemmelsens rehabiliterende sigte betyder bl.a., at borgerens egne ønsker til målformulering for indsatsen er i centrum, og at der med udgangspunkt i disse ønsker arbejdes på at forbedre eller vedligeholde borgerens funktionsniveau.

I almenboligloven findes der regler om startboliger, inklusionsboliger og de såkaldte ”skæve boliger”. Alle er boligformer til udsatte og sårbare borgere. I tilknytning til alle disse boformer er der tilknyttet bostøtte (social vicevært) som en integreret del af boformen.

I Undervisningsministeriets regi findes der regler om specialpædagogisk bistand og støtte i forbindelse med ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Støtten har til formål at sikre, at de studerende kan gennemføre uddannelsen på lige fod med andre studerende. Endelig er det vigtigt at være opmærksom på de muligheder, der er i sundhedsloven, for at bevillige befordring eller befordringsgodtgørelse til lægebesøg og behandlingsforløb mv.

For alle af de ovennævnte bestemmelser gælder det, at der for såvel målgruppen som for definition af ydelser er et vist sammenfald med målgruppe og ydelsesmulighederne efter bostøttebestemmelsen i serviceovens § 85.

Videre kan det være nyttigt at genopfriske indholdet af Sektoransvarlighedsprincippet, som bl.a. betyder, at den sektor, der stiller en ydelse til rådighed for borgerne, også er forpligtet til at sikre, at borgerne kan gøre brug af ydelsen. Og endelig skal den generelle forvaltningsretlige vejledningsforpligtelse tages i betragtning i forhold til vurdering af borgerens behov for bostøtte. Vejledningspligten pålægges alle myndigheder at hjælpe og vejlede borgerne med at begå sig i og forstå den offentlige administration. **S**

KAREN ELMGAARD

CAND. JUR. OG CHEFKONSULENT I HØJE TAASTRUP KOMMUNE

JURASPALTEN SKRIVES PÅ SKIFT AF JURISTERNE

KAREN ELMGAARD, JANNIE DYRING, IDAMARIE LETH SVENDSEN

jura

Mordet på den eksistentielle samtale

Socialrådgivernes undringsevne og samtalekultur er blevet afløst af afhøring og spørgsmål-svar-projekter som en konsekvens af den førte socialpolitik. Vi må genfinde den eksistentielle samtale, hvor det – måske kun i glimt – står lysende klart for borgeren, hvad der er humlen i vedkommendes liv.

kommentar

Det eksistentielle er det, der har afgørende betydning for ens liv. Og hvad er så dét? For mig er det eksistentielle alt det i tilværelsen af både materiel og immateriel art, der bidrager til personlig erkendelse. Og derigennem forløser energi, livsmod, glæde, sorg, forventning, engagement og mening.

Den eksistentielle samtale handler for mig om at komme ind til kernen i det, som presser sig på og er uforløst i et menneske. For eksempel at gå fra lægen med oplevelsen af ikke at have fået sagt det, jeg havde brug for at sige. Jeg fik kun talt om en receptfornyelse i forhold til min hovedpine, og fik ikke givet ordentlig udtryk for det, der virkelig presser sig på og giver mig søvnløse nætter: At min datter er begyndt at skære i sig selv.

Når samtalen kommer til at handle om det eksistentielle, så begynder der at ske noget. For det er i det eksistentielle felt, at den nye energi ligger. Ikke mindst den energi, der – også – gør borgeren i stand til selv at arbejde videre. Ofte med behov for at blive guidet og støttet i en periode af en erfaren professionel.

Men hvorfor er den eksistentielle samtale i socialt arbejde trængt i baggrunden i de sidste 10-15 år? Og hvad der kan gøres ved det?

Fra helhedssyn til specialisering

Som en af dem, der har været med næsten lige fra starten fra første kommunalreform i 1970 frem til 2014, vil jeg forsøge med nogle få refleksioner at forklare, hvad der er sket. Min erfaring bygger på ansættelse i hele perioden fra 1972 til 2014 i en mindre og senere i en større dansk kommune.

I starten af 1970'erne var der stadig for meget af det sociale arbejde, der alene var baseret på sund fornuft og god vilje og for lidt baseret på evidensbaseret

viden. Men som nyansat familievejleder efter daværende lov om børne- og ungdomsforsorg var der masser af meningsfyldt arbejde ude hos familierne.

Så kom bistandsloven den 1. april 1976. Det blev for alvor helhedssynet, der kom i centrum. Behovsprincippet slog igennem. Og der var nu kun én indgang hos kommunen til at få hjælp til at løse sociale vanskeligheder. Mødrehjælpen og Revalideringscentre var nedlagt.

Min erfaring blev, at bistandsloven i det store og hele fungerede efter hensigten i de mindre kommuner – med op til 20.000 indbyggere. Her forsøgte socialrådgiverne og øvrige sagsbehandlere at spænde over ”hele feltet”. Lige fra rådgivning og vejledning til kontanthjælp, revalidering, familiestøtte, hjælp og støtte til børn og unge og til handicappede. Det var en ordentlig mundfuld, men det bidrog på mange måder til at anlægge et helhedssyn i forhold til mennesker og familier.

De store kommuner begyndte meget hurtigt at specialisere sig, altså at lave børn- og ungeafsnit, revalideringsafsnit, kontanthjælpsafsnit og handicapafsnit med videre. Med denne organisering gik noget af helheden – og helhedsforståelsen – tabt. Men på den anden side kunne specialisering selvfølgelig også medføre øget specialviden til gavn for borgerne.

Så kom den lille socialreform i 1998, hvor bistandsloven blev afløst af aktivloven, serviceloven og retssikkerhedsloven. Specialiseringen var nu en definitiv kendsgerning i kommunerne.

Kontanthjælp og socialt arbejde skilles ad

Fremme ved 2001 fik vi for første gang en beskæftigelsesminister, Claus Hjort Frederiksen (V). Ved oprettelse af Beskæftigelsesministeriet skete der noget centralt for det sociale arbejde. Kontanthjælp og socialt arbejde blev adskilt. Opgaven for sagsbehandlere i jobcentre blev at få så mange kontanthjælpsmodtagere som muligt i arbejde – helst alle.

Det var ifølge beskæftigelsesministeren be-

sværliggjort af, at socialrådgivere i alt for høj grad fokuserede på de arbejdsløses problemer. Ja, det blev nærmest insinueret, at mange socialrådgivere vedligeholdte klienternes problemer for derved selv at bevare eget arbejde.

Og jeg tænker: Selvfølgelig skal mennesker ikke udsættes for social omklamring. Men der er jo et spring fra omklamring, og så til fuldstændig at se bort fra borgernes reelle sociale og helbredsmæssige vanskeligheder.

Afstumpet menneskesyn

Det er min påstand, at der er sket en udvikling, som har medført et simplificeret – og nogle gange direkte afstumpet – menneskesyn. Det er sket i et samspil mellem de store administrative enheder, øget specialisering og deraf følgende manglende helhedssyn, ledelse uden personlige socialfaglige erfaringer, mange skiftende sagsbehandlere, et stigende politisk krav om effektivitet og styring og den voldsomme digitale udvikling.

Dertil kommer politikernes forståelige behov for at skabe retssikkerhed for borgerne – blandt andet i kølvandet af de mange dybt problematiske børnesager med overgreb og misrøgt. Det har medført mange firkantede juridiske regler, som igen har medført øget fokus på kommunernes overholdelse af disse regler. Og mindre fokus på den socialfaglige og indholdsmæssige helhedstænkning og forståelse.

I dag vil det være en næsten umulig tanke at forestille sig, at en ansøgning om en støttepædagog til Peter på fire år i et dagtilbud kunne føre til – ud fra en samlet familieanalyse – at far Brian i stedet fik et godt revalideringstilbud, som kunne give en ny konstruktiv familiedynamik, også for Peter.

Mennesker – måske særligt de mest udsatte – er blevet til maskiner med en lang række delkomponenter, der kan

indstilles, justeres, flyttes og rationaliseres. Sagsbehandlernes undringsevne og samtalekultur er blevet afløst af afhøring og af spørgsmål-svar-projekter i forhold til deres klienter. Vi må tilbage på sporet og genfinde det tabte. Og det kræver gode og engagerede socialarbejdere – og mere hensigtsmæssige rammer.

Vadestedet

Hvad kendetegner da en god socialrådgiver? Den gode socialrådgiver kan kombinere det faglige og det menneskelige. Det mest spændende og fagligt udfordrende for mig som socialrådgiver

har netop været, når jeg i dialog med borgere, tværfaglige samarbejdspartnere, familier og netværk nåede til *vadestedet*...til det, jeg vil kalde den eksistentielle samtale. Hvor der lægges op til at skulle træffes valg. Og hvor det måske – måske kun i glimt – står lysende klart for borgeren, hvad der er humlen i vedkommendes liv. Hvad det er, der skal arbejdes med for, at det bliver et godt, eller i hvert fald et bedre liv. Når et menneske føler sig hørt... helt ind til det, der gør ondt... og gør godt på én gang, så kan der begynde at ske noget nyt. **S**

” Sagsbehandlernes undringsevne og samtalekultur er blevet afløst af afhøring og af spørgsmål-svar-projekter i forhold til deres klienter. Vi må tilbage på sporet og genfinde det tabte.

Regler er ingen garanti for, at børn ikke svigtes

Borgerrådgiverens juridiske rapport afslørede fejl i børnesager i Københavns Kommune, og nu skal der rettes op. Vi er bange for, at de gode intentioner bliver fulgt af tiltag, der kommer til at virke mod deres hensigt. For med mindre arbejdet følges af øgede ressourcer, betyder det, at andet arbejde – det som ikke skal registreres – ikke bliver lavet.

kommentar

L ad os slå fast: Ja, loven skal holdes i en retsstat. Og ja, selvfølgelig er retssikkerhed og dialog en del af socialfagligt arbejde. Andet fremgår heller ikke af vores oprindelige kommentar til Borgerrådgiveren i Københavns Kommunes rapport i Socialrådgiveren 11/17. Og nej, vores kommentar er ikke et forsøg på at holde hånden over ledelsen, som Borgerrådgiveren skriver i sit svar til os (Socialrådgiveren nr. 12/17). Den er et forsøg på at rejse en diskussion af, at overholdelse af regler ikke i sig selv garanterer, at børn og unge ikke svigtes (også af systemet). Og yderligere at gøre opmærksom på, at sagsbehandlers arbejde er mere komplekst, end det umiddelbart ser ud, hvilket belv oversat i mediernes behandling af Borgerrådgiverens rapport.

Vi rører derved ved den juridiske kompleksitet. Der gælder mange regler. Kommunerne skal arbejde med regler om bisiddere, om vejledning og rådgivning, om møderet, om advokatbistand, om børnesamtale, om klageretigheder, om partsrettigheder, om informeret samtykke, om aktindsigt, m.m. De skal desuden forholde sig til afgørelser i Ankestyrelsen, hos domstolene og Menneskerettighedsdomstolen. Samtidigt.

Reglerne spiller ind i hinanden. Der er entydige svar i forhold til de enkelte regler, men ikke til kompleksiteten af det samlede sæt af regler. Som det fremgår af Borgerrådgivernes redegørelse, har socialforvaltningens jurister for eksempel haft andre opfattelser, end han har. Denne kompleksitet antager vi, at der er enighed om.

Gavner det udsatte børn og unge?

Det er tydeligt, at det er sagsbehandlers arbejde og ikke ledelsen, som diskuteres i pressen. Det er deres arbejde, som kommunen nu forsøger at ændre. Det betyder, at fokus rettes indad mod det, som bliver registreret i sagerne. Med mindre det følges af øgede ressourcer, betyder det, at andet arbejde (det som ikke skal registreres) ikke bliver lavet. Det kan betyde, at sagsbehandlere i mindre grad fører kvalificerede samtaler med borgerne, laver meningsfulde handleplaner, følger op, snakker med skolerne, med anbringelsesstederne og så videre.

Mange anbragte børn taler for eksempel om det vigtige i, at sagsbehandlere er til stede og optræder autentiske. Vil det blive bedre med denne drejning af arbejdet? Og som det allervigtigste: Bliver der truffet bedre beslutninger til gavn for udsatte børn og unge?

Det bringer os til det centrale fokus på de sociale arbejde. I den forskning, som vi udfører, kan vi konstatere, at arbejdet er betydelig mere komplekst, end det umiddelbart ser ud. I praksis er der ikke altid tid nok, der sker mange nye tiltag; der er grænser for, hvad der kan og må gøres; der er økonomiske hensyn; der er ledere og sagsbehandlere med manglende kompetencer; der er ledere og sagsbehandlere, som er for tidspressede til at se og behandle fejl med mere.

Kvalitet i socialt arbejde – mere end jura

I mange tilfælde forsøger de professionelle at gøre arbejdet tilfredsstillende, da vilkårene ikke er til at gøre det optimalt. Det fritager ikke for kritik, og det fritager heller ikke for, at loven selvfølgelig skal holdes. Det gør det til gengæld forståeligt, hvad der sker.

Vi er overbeviste om Borgerrådgiverens gode intentioner. Vi ved, at der aktuelt pågår et arbejde med at supplere og revidere rapporter, der ligner Borgerrådgiverens. De rummer en forståelse og et kvalitetsbegreb, der er bredere end det rent juridiske.

Vi er bange for, at de gode intentioner bliver fulgt af tiltag, der kommer til at virke mod deres hensigt. Vi håber, at vi med begge vore indlæg kan medvirke til, at det anerkendes, at kvalitet i socialt arbejde handler om meget mere end en juridisk tilskåret analyse.

Til sidst vil vi gerne sige tak for Borgerrådgiverens invitation til dialog, som vi gerne vil tage imod. **S**

På gruppens vegne

Frank Ebsen

Læs tidligere kommentarer om samme tema

i fagbladet Socialrådgiveren:

"Står regler i vejen for det gode sociale arbejde

på børneområdet?" nr. 8/17

"Der er behov for at tænke nyt på børneområdet" nr. 9/17

"Børnene mangler i borgerrådgiverens rapport"

i blad nr. 11/2017 og borgerrådgiverens svar i nr. 12/2017.

Læs fagbladet på socialraadgiverne.dk/publikationer

DS efterlyser respekt for syge borgere

Ministre bør sende et klart signal til kommunerne om, at borgere ikke skal underlægges fysiske lægetjek på jobcentrene, mener Dansk Socialrådgiverforening.

Det er godt og vigtigt, at beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen (V) og sundhedsminister Ellen Trane Nørby (V) nu skal tage stilling til sagen om ulovlige lægeundersøgelser på et jobcenter i København. Det mener socialrådgivernes formand, Majbrit Berlau.

– Jeg håber, at de vil sende et klart signal – ikke bare til København – men også til landets øvrige kommuner om, at den form for behandling af ledige er totalt uacceptabel, siger Majbrit Berlau.

Københavns Kommune indgik i oktober en aftale med et privat firma, som blandt andet foretog fysiske lægeundersøgelser af borgerne på selve jobcentret

– i strid med loven. Det er dybt alvorligt, mener Majbrit Berlau, der ser frem til at høre svarene fra ministrene, som er kaldt i samråd om sagen.

– Mange af de ledige borgere har store udfordringer som psykiske og fysiske lidelser, og for nogle er det en overvindelse i sig selv at skulle møde op på jobcentret. Det er simpelthen utilstedeligt og i strid med al socialfaglig indsigt, at kommunen lige pludselig genner dem ind til en lægeundersøgelse, når de var indkaldt til et møde på jobcentret, siger hun.

Københavns Kommune stoppede samarbejdet med firmaet i november,

men da havde lægen allerede nået at gennemføre fysiske undersøgelser af 25 borgere.

– Det er nærmest uforståeligt, at kommunen kan finde på det. Jeg har heldigvis ikke hørt om lignende tilfælde andre steder i landet, men det kaster samrådet med ministrene forhåbentlig lys over. Og skulle man som ansat på et jobcenter opleve noget lignende, så anbefaler jeg, at man siger fra over for ledelsen og henvender sig til sin faglige organisation, siger Majbrit Berlau og understreger, at nogle kommuner ikke investerer nok i indsatsen for udsatte ledige. **S**

TEKST BJARKE HARTMEYER CHRISTIANSEN

NYE NATIONALE RETNINGSLINJER:

Forebyggelse af vold på botilbud og forsorgshjem

Socialstyrelsen har lavet nye nationale retningslinjer til botilbud samt boformer for hjemløse. Formålet er at fremme trivsel og tryghed og forebygge voldsomme episoder.

Foranlediget af de triste sager, hvor medarbejdere er blevet dræbt på deres arbejdsplads, igangsatte Socialministeriet i 2016 et arbejde med at lave nationale retningslinjer til botilbud og forsorgshjem, om hvordan voldsomme episoder systematisk kan forebygges og håndteres.

Socialstyrelsen har i samarbejde med en række aktører udarbejdet retningslinjerne med udgangspunkt i forebyggelse ved at sætte fokus på trivsel og tryghed og samarbejde med borgeren. ”Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt på boformer for hjemløse” er en 110 sider lang publikation, som indeholder retningslinjer både for håndtering og for læring af voldsomme episoder samt de organisatoriske rammer. Retningslinjerne indeholder også et katalog over socialpædagogiske metoder og redskaber.

Retningslinjerne bygger på aktuel bedste viden fra forskning, undersøgelser og erfaringer fra praksis.

Få støtte til implementering af retningslinjer

Socialstyrelsen har etableret et indsatssteam, som tilbyder støtte, vejledning og undervisning i forhold til at implementere de nationale retningslinjer og styrke praksis med at forebygge vold. Indsatssteamet skal løbende indsamle viden, og gode eksempler og redskaber vil blive indsamlet og formidlet.

Indsatssteamet kan både give støtte til ledere og medarbejdere på kommunale, regionale og private botilbud og forsorgshjem samt til forvaltningsniveauet i kommuner og regioner. **S**

Hent publikationen på socialstyrelsen.dk ved at søge på: Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt på boformer for hjemløse. Sidst i februar kan der via socialstyrelsen.dk søges om implementeringsstøtte.

Familiebehandling på familieinstitutionen den selvejende institution Kildehøjen

En tidlig og
forebyggende
indsats

Den selvejende institution Kildehøjen kan være et forebyggende alternativ til en ofte langvarig og dyr anbringelse.

- Vi har plads til både større familier/ familier med børn over 2 år og familier med spædbørn og mindre børn.
- Vi har et stærkt tværfagligt team og arbejder med et integrativt og helhedsorienteret syn på intervention og samarbejder bredt med relevante samarbejdspartner og eventuelt netværk.
- Vi arbejder med at afklare familiens kompetencer sideløbende med at udvikle på forældrekompetencer i et intensivt undervisnings og samtaleforløb.

Vi er flyttet til en mere centralt beliggende location på sjælland ved Næstved og modtager familier fra hele landet.

Vi har en lettilgængelig og overskuelig pris på 34.250,- pr. person/måned. Kontakt os for fuldstændig takstark og yderligere information info@kildehoejen.dk

DEN SELVEJENDE INSTITUTION

Kildehøjen

Holmevej 73 • 4700 Næstved • Tlf.: 59 27 45 50
info@kildehoejen.dk • www.kildehoejen.dk

Focus People

Din professionelle ledsager

STOR ERFARING OG FOKUS PÅ FAGLIGHED
TRYK OG DEDIKERET OPGAVELØSNING
ØKONOMISK OVERBLIK

- Team- og helhedsløsninger
- BPA-ordning
- Respiratoriske opgaver
- Handicappede børn og voksne
- Specialopgaver
- Konsulentbistand på timebasis
- Støtte ved spiseforstyrrelser
- Observation

Focus People samarbejder med kommuner og regioner over hele landet.

Vi tilbyder hurtig opgaveløsning, professionel sparring og stor tilfredshed hos socialrådgivere, borgere og hjælpere, som samarbejder med Focus People.

Telefon 22 333 112

info@focus-people.dk • www.focus-people.dk

Dyssegården er en psykiatrisk behandlingsinstitution med vores egen interne skole, der tilbyder følgende:

- Et 45 timers skole- og dagbehandlingstilbud/skemalagte aktiviteter i skole og afdeling
- Et roligt og overskueligt miljø med en daglig rutine og forudsigelighed, herunder fast genkendeligt personale
- Et skole- og dagbehandlingstilbud, hvor der altid er deltagende voksne, som har fokus på et **miljø fri for mobning**
- Morgenmad og frokost hver dag
- **Individuelle, ugentlige** psykologsamtaler
- Ugentlige gruppesamtaler

Alle børn og unge, der er indskrevet i vores dagbehandlingstilbud, ligger inden for Dyssegårdens målgruppe, som du kan læse mere om på <http://www.dyssegaarden.dk>

Avderødvej 32A, 2980 Kokkedal
dyssegaarden@dyssegaarden.dk
+45 48 20 78 00

” *De har tid. De giver omsorg.
De giver plads til dig –
selv når du har det dårligt.*

- Tidligere beboer på Dyssegården

Memoxfamilie 24/7

- sammen om en ny start

Memoxfamilie 24/7 er en ny indsats i Memox. Det er en samlet indsats i familien, hvor vi laver familiebehandling kombineret med muligheden for overnatning i hjemmet hos familien.

Målgruppen vil typisk være børn og unge, der skal hjemgives, anbringelsestruede børn og unge eller sager, hvor der kræves en sikkerhedsplan.

Ring til os og få den rette familiebehandler.
Tlf.: 22 53 33 17

memox.dk

Socialrådgiver Lis Hillgaard – fagets “grand old lady”

LIS HILLGAARD døde den 27. december 2017 - to dage efter sin 89 års fødselsdag. Lis Hillgaard var socialrådgiver med mod og retning. Hun blev uddannet i 1953 og gennem mange år, har hun været fagets ”grand old lady”.

Jeg mødte Lis Hillgaard i 1970 som en engageret og myndig underviser i socialrådgivning, og fra 2006 støttede hun mig i at skrive faghistorie, hvor hun øste gavmildt af sin store viden. I begyndelsen af 80’erne blev vi kolleger inden for undervisning og forskning i en tid, hvor vi var engagerede i at udvikle forskning i socialrådgivning på fagets egne præmisser. Senere i 80’erne arbejdede vi begge som konsulenter i kommunale projekter med faglig udvikling og organisationsændringer. Lis Hillgaard sagde, at en konsulent ikke kun var en masse fine ord – konsulenter

skulle også have hænderne op af lommerne!

Lis Hillgaard kom fra beskedne kår på Falster og blev familiens første student. Hun glemte aldrig hvor og hvad, hun kom fra. Da hun som ung socialrådgiver i Mødrehjælpen kom på hjemmebesøg hos en arbejderfamilie på landet, hvor julepynten ikke var taget ned i maj måned, så vidste hun, at der var brug for en mangesidig hjælp. Helhedssyn i socialt arbejde blev Lis Hillgaards brand, som flere generationer af socialrådgivere forbandt med hende.

”Sæt din personlighed ind”

Som 20-årig kom Lis Hillgaard i forpraktik hos Gustav Jonsson på familiebehandlingsstedet Skå, som hun kaldte et dannelsesprojekt uden lige. Derfra fortsatte hun på børnehjemmet i Himmelev hos den legendariske Sofie Madsen, som sagde til den unge usikre Lis: ”Sæt din personlighed ind!” Det gjorde hun så, resten af livet.

Midt i 60’erne blev Lis Hillgaard hentet ind på socialrådgiveruddannelsen i København som teori og metode-lærer. Hun var mest optaget af at for-

tælle de studerende, hvordan livet så ud i praksis, og hun trak på sine erfaringer og eksperimenter fra Mødrehjælpen. Hun introducerede undervisning i sorg og krise som noget nyt og på trods af ledelsens skepsis. ”Jeg brændte for det”, fortalte Lis Hillgaard.

Lidt senere mødte hun 68-generationen, som var kritiske over for datidens amerikansk-inspirede, psykoanalytiske tilgang til faget. ”Men jeg har altid været god til at slås!” sagde hun i tilbageblikket med et smil. I 1973 blev Lis Hillgaard ansat som underviser på sociologi på AUC og blev begejstret for projektpædagogikken. Sammen med kolleger skrev hun fagbøger, som er blevet klassikere, og som stadig bruges på uddannelsen.

Kæmpede for praksisforskning

Hun ville forske i praksis, og instituttets engagement i aktionsforskning passede perfekt til Lis Hillgaards tilgang. Hun havde et flerårigt forskningssamarbejde med de lokale sundhedsplejersker, som med glæde og stort fagligt udbytte involverede sig med hende. Livet igennem rakte hun ud efter nye samarbejdspartnere.

Lis Hillgaard viste stort personligt mod, når hun i den akademiske verden kæmpede for forskning med et praktisk udgangspunkt og var kompromisløs i forhold til, at hendes forskningsprojekter skulle komme familier og børn til gode.

Både materiel og menneskelig hjælp

Tilbage i 2005 opsummerede hun i et interview med fagbladet Socialrådgiveren sin indsats:

”Konklusionen på mit livs virke er, at det smukkeste arbejde sker, når man kan koble materiel hjælp og engageret menneskelig hjælp sammen. Hvis man både kan anvise folk en vej ud af et problem og skabe den kontakt, der fører til fornyet håb og styrke, så de kommer videre. Så har man gjort det godt. Men jeg ved godt, at det er svært.”

Lis Hillgaard supplerede sin socialrådgiveruddannelse med uddannelse som psykoterapeut og supervisor. Når hun forskede, underviste, rådgav og superviserede, spillede hun på alle tangenter, indtil hun officielt sluttede i 2010.

Tak for alt, hvad du har givet og alt, hvad du var. **S**

Elsebeth Mortensen, seniorsocialrådgiver

MINDEORD

Lis Hillgaard

Jeg er uddannet ved Socialrådgiveruddannelsen i 1988, og vi var nogle af de sidste, der havde Lis Hillgaard som underviser. Jeg er sikker på, at vi er mange, der stadig husker hendes nærvær, hendes stædige insistensen og optagethed af, at socialt arbejde skal gøre godt for de svageste i vores samfund.

På mange andre måder har Lis også skabt grundlaget for den faglighed, som vi står på i faget i dag. De første grundbøger om Teori og Metode var Lis med til at skrive – faget skulle have et fundament. Bøgerne om sorg og krise står også på mangen en rådgivers bogregol, og er som sådan udtryk for at Lis havde blik for det eksistentielle.

Og hvilken socialrådgiver kender ikke ”Børnelinealen” - en idé lige fra Lis’ kreative værksted, og et udtryk for hendes unikke evne til at konkretisere og operationalisere et barns trivsel. Færre kender måske ”Vaskemaskineprogrammet” (fra ”Supervision og Konsultation” sammen med Mogens Lund).

Vi er mange, der har haft den krævende fornøjelse at være på kursus eller få vejledning eller supervision af Lis. Altid var hun engageret, insisterende og vedholdende.

Hun nåede også uden for egne fagecirkler. Jeg husker, hvordan hun på sin meget lidt selvhøjtidelige facon beskrev et besøg i en landboforening, hvor hun skulle fortælle om sorg og krise. Som følge af en sekretærs forforståelse - og måske telefonens dårlige lyd - var Lis blevet annonceret med overskriften: ”Sover grise?”. Det gjorde de ikke - de gode bønder fik noget at vide om sorg og krise.

Lis kunne se - og så - tilbage på et rigt liv. Hun var nær sin store familie, og socialfagligt har hun sat sig dybe varige spor hos alle dem, der krydsede hendes vej. Som hun selv udtrykte det med Oehlenschlägers ord: ”Lær mig, oh skov, at visne glad”...

Visnet er hun. Men glemt er hun ikke. Vi er mange, der vil minde Lis med den dybeste respekt.

Uffe Vester Nielsen

Socialrådgiver, lektor ved pædagoguddannelsen på UCN.

MINDEORD

Carsten Andersen

I slutningen af november 2017 mistede vi vores kære kollega, Carsten Andersen, til kræft. Han blev 64 år. Han gik bort efter næsten et års sygdom, men han fastholdt under hele forløbet kontakten til sin arbejdsplads i Job- og vækstcenter Middelfart; især til de nærmeste kollegaer, og han mødte frem de dage og timer, han var frisk til det.

Carsten var socialrådgiver og havde været ansat i Middelfart siden 1993. Han var ansat indenfor førtidspensionsområdet, og han var en kapacitet på sit område.

Carsten boede alene og holdt af samvær med familie og nære venner. Han var også et privat menneske, der holdt arbejde og privatliv adskilt.

Carsten var en lun fyr, og han var altid hjælpsom. Han blev aldrig sur, og han var en tålmodig mand. Han var vellidt af kollegaer og af de borgere, han fik kontakt med.

I de sidste 8 år var han kasserer i socialrådgiverklubben.

Carsten er savnet i vores hverdag.

Æret være hans minde.

På vegne af socialrådgiverklubben i Middelfart,

Nora Beck

MINDEORD

Birgitte Juhl Fedders

Vores kære kollega Birgitte Juhl Fedders er pludselig gået bort i en alt for tidlig alder.

Birgitte var en dygtige og ambitiøs tillidsrepræsentant og kollega. Hun var optaget af vores og sin egen ordentlighed overfor medlemmerne og ikke mindst retfærdigheden over for vores borgere.

Birgitte var ambitiøs både som professionel og i det private. Hun stræbte altid efter det gode.

Vores tanker går til Birgittes familie.

Birgitte vil blive savnet.

På vegne af kollegaerne fra Dansk Socialrådgiverforening, København,

Marie Pallesgaard Vithen, fællestillidsrepræsentant

**DS
NU**

Er du socialrådgiver med brugererfaring?

Jeg har brug for din viden og ekspertise.

Som led i mit ph.d.-projekt søger jeg socialrådgivere til et panel, der kan hjælpe mig med at gøre min forskning så relevant og kvalificeret som muligt. Vi mødes 3-4 gange fra 2018 til 2019 i København. Panelet sammensættes af personer, der er socialrådgivere og har egne erfaringer som bruger af sociale indsatser eller hjælpemuligheder i kommunalt, regionalt, privat eller frivilligt regi.

Hvis du har lyst til at deltage i panelet eller vil høre mere, så kontakt mig på mail wisti@socsci.aau.dk
Pernille Wisti, ph.d. studerende, Aalborg Universitet – og socialrådgiver, cand. soc. i socialt arbejde.

Luk jobcentrene!

Luk jobcentrene og genskab socialindsatsen - Revalideringsfaggruppen inviterer til temadag med Knud Aarup, direktør for Socialpolitisk Forening, og Hanne Poulsen, formand for Revalideringsfaggruppen.

Det sker 20. marts kl. 9.30-15.15 på Fagforeningshuset, Lumbyvej 11 i Odense - ikke-medlemmer af faggruppen er også velkomne.

Læs mere og tilmeld dig senest 9. marts på socialraadgiverne.dk/kalender

Seniorer i Øst: Kultur og Ældresag

27. marts får vi en rundvisning på Fabrikken for kunst og design, i det tidligere Sundholms centralvaskeri på Amager. Til frokost serveres der en sandwich, og derefter forsætter vi til Ældresagen i deres nye lokaler på Islands Brygge, hvor administrerende direktør Bjarne Hastrup holder oplæg.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/kalender.

Seniorfrokost i Øst

6. marts mødes seniorer til frokost kl. 12-14 på restaurant Karla, Dantes Plads 1 i København (tæt på Hovedbanegården). Der vil være en fra arrangementsgruppen til stede.

Der er ingen tilmelding. Frokost og drikkevarer er for egen regning. Hvis du er medlem af Ældresagen gives der rabat på regningen.

Seniorfrokost i Nord

Seniorerne i Region Nord inviterer til "Frokosttræf for seniorer" i "Herreværelset" på Klostercaféen i Klostergade 37 i Aarhus. Det sker sidste tirsdag i måneden fra 12 - ca. 14 bortset fra i juli, november og december. Det er et uforpligtende møde - der er ingen tilmelding og enhver bestiller og betaler for eget forbrug.

Seniorsektionen: Generalforsamling

Dansk Socialrådgiverforenings Seniorsektion holder generalforsamling 17. april 2018 kl. 13 - 15.30 på Årslev Kro, Silkeborgvej 900 i Brabrand. Alle seniormedlemmer er velkomne. Efter generalforsamlingen serveres der kaffe og kage. Dagsorden ifølge vedtægterne, som kan findes på

socialraadgiverne.dk/seniorsektionen.

Døgninstitutioner og opholdssteder

Faggruppen Døgninstitutioner og Opholdssteder inviterer til Faggruppekursus og generalforsamling 14.-15. marts på Fredericia Vandrerhjem og conferencecenter.

På programmet er blandt andet:

- Oplægsholder fra Vejle Fjord om forældresamarbejde
- Rune Kappel om selvkontrol og konflikt-håndtering
- Bente Adolphsen om aktuel jura og drøftelse af indsendte cases/temaer.

Selve generalforsamlingen finder sted 14. marts kl. 17.45-19.15 med dagsorden ifølge lovene. Forslag skal være bestyrelsesformanden i hænde senest 9. marts 2018 på mail dorthe.norlyk@ps.rm.dk.

Læs mere på socialraadgiverne.dk/kalender.

Jura brush-up for fagkoordinatorer

Temadag for faglige koordinatorer, faglige ledere og andre uden personale ansvar, ansat i kommuner og regioner. Deltagerne bliver introduceret til at søge og anvende retskilder. De fleste er fortrolige med Schultz og evt. Socialjura. Udover en(repetition) af retskildelæren introduceres andre muligheder for søgning som f.eks. Folketingets hjemmeside og Høringsportalen. Jurist og ekstern lektor på AAU Nina Hielmcrone underviser.

Det sker 20. marts kl. 9-15 på Scandic Aarhus Vest.

Læs mere og tilmeld dig senest 20. marts på socialraadgiverne.dk/kalender.

Ramt på identiteten

Sociolog og foredragsholder Pil Christensen blev i 2014 ramt af en voldsom hjernerystelse, der i årevis gjorde hende ude af stand til at arbejde og være social. Igennem sin personlige historie sætter Pil fokus på konkurrencestatens konsekvenser for trivslen i dagens Danmark. I en tid, hvor vi hele tiden forventes at se fremad, optimere os selv, og hvor presset er vokset markant.

Aalborg: 26. februar kl. 16-18 på DS, Hadsundvej 184.

Holstebro: 27. februar kl. 16-18 på VIA UC, Gl. Struervej 1.

Læs mere og tilmeld dig senest 19. februar på socialraadgiverne.dk/kalender.

TIL TASTERNE - ud over rampen!

Hvordan skriver jeg det gode debatindlæg? Hvad er rammerne for min ytringsfrihed og hvordan bruger jeg den bedst?

DS inviterer til mini-skrivekursus vest for Storebælt for medlemmer, der brænder for at komme ud over rampen med deres viden, holdninger og erfaringer fra det sociale arbejde.

Programmet består af oplæg, konkrete skriveopgaver og feedback. Medbring bærbar computer eller Ipad.

TID OG STED:

Aarhus: 10. april 2018 kl. 11.00-16.00 hos DS, Søren Frichsvej 42H, 1. th., Aabyhøj

Aalborg: 11. april 2018 kl. 10.00-15.00 hos DS, Hadsundvej 184, Aalborg

Tilmelding til bb@socialraadgiverne.dk. Skriv "Skrivekursus" i emnelinjen.

NB: Der er begrænset antal pladser. Du er først tilmeldt kurset, når du har modtaget en bekræftelse på tilmeldingen.

LØSNINGER MED BØRN OG UNGE

SEMINAR MED YASMIN AJMAL

København d. 31. maj - 1. juni 2018

SOLUTION

Solution • Pile Allé 6 • 2840 Holte • Tlf. 23 83 75 57
solution@solutionfocus.dk • www.solutionfocus.dk

LØSNINGSFOKUSERET TERAPEUTISK UDDANNELSE

Integrationsnet

INTEGRATION PÅ ARBEJDSMARKEDET GENNEM ØGET SØVNKVALITET

med musikterapi skaber vi bedring af
traumesymptomer, reduceret stressniveau og øget
trivsel for unge og voksne med søvnproblemer

læs mere på www.integrationsnet.dk

NARRATIVEPERSPEKTIVER

anne@narrativeperspektiver.dk

Østerbrogade 29 3sal
2100 København Ø
tlf 22160065

FAMILIETERAPEUT UDDANNELSE 1 ÅR KØBENHAVN & ÅRHUS

Opstart hhv. 15. og 21. Marts 2018 * 12 hele dage

Uddannelsen sætter grundig fokus på din træning i
forældresamtaler, børnesamtaler og familierapi-samtaler.
Dette indebærer træning i mentaliseringsprocesser; dvs.
konkret træning i at se hvordan forældrene reagerer, ser og
mærker børnene og hvordan børnene inviterer til interaktion
i relationen uagtet adfærd. Vi lærer at skelne mellem børn og
forældres handlinger og intentioner.

NARRATIV TRAUMEBEHANDLING

– ikke alle kan bare tale!

2 dages workshop 13. & 14. sept. 2018

Når flashback & akutte kriser kræver specifikke tiltag
"Alle kan ikke bare tale om traumer", – det ville være uværdigt
og blasfemisk at begive sig ud i! Der skal specifikke greb og
nænsomme konkrete skridt til for at vi kan tale om "god og
tilstrækkelig erfaringsrelateret etik og en arbejdsform, som
bærer mulige forandringer med sig i så svært et felt, som det
er at arbejde med virkelig belastende traumer hos mennesker
som lider under det i deres hverdag.

narrativeperspektiver.dk

 Socialfagligt

Bliv bedre til ANALYSER!

Introduktion til SAGS- og EPISODEANALYSE temadage og kursusforløb

I får

- en metode, der består af 5 nøje fastlagte trin
- systematik, der skaber fælles faglig forståelse
- sammenhæng mellem analyse og handleretning
- tydeliggørelse af mellemregninger
- afgørelser træffes på et fagligt kvalificeret grundlag

GITTE DUUS

Socialrådgiver, Ph.D
tidl. lektor Aalborg Universitet

Forfatter til bl.a.

SAGS- OG EPISODEANALYSE:
*en handlingsafklarende
metode i socialt arbejde.*

Se mere WWW.GITTEDUUS.DK

Beslutninger skal træffes på et oplyst grundlag

regionsleder

"Alle har muligheder og ansvar for at lede opad", sagde oplægsholder Annette Klausen-Bengtsson til 65 tillidsrepræsentanter og otte ledermedlemmer på Region Østs TR-konference for nylig.

At både ledere og medarbejdere klæder de strategiske beslutningstagere (direktion og politikere) på til at træffe beslutninger på et oplyst grundlag, er afgørende for, at organisationen lykkes med sine overordnede strategier, pointerede hun.

Jeg må give hende ret. For hvordan kan man træffe succesfulde beslutninger om rammerne for beskæftigelsesindsatsen, familierådgivningen, psykiatrien eller misbrugsbehandlingen uden viden om, hvad personalet i frontlinjen mener?

I Kolding beskrev socialrådgiverklubben i et stærkt debatindlæg i Kolding Ugeavis i november, hvordan de oplever, at der går viden tabt i kommunikationen opad og nedad i det kommunale system. De agiterer for mere direkte dialog mellem politikere og medarbejdere – ja, tak!

Hvis der oven i købet er samarbejde og alliancer mellem medarbejdere, tillidsfolk og ledere i arbejdet med at lede opad, kan det blive rigtig godt. Det kræver, at tillidsrepræsentanten og socialrådgiverklubben positionerer sig som nogen, man ikke kan komme uden om: At

tillidsrepræsentant og klub påtager sig lederskab.

Det var lederskab, da socialrådgiverklubben i Stevn med gennearbejdede argumenter og hverdagscases overbeviste direktionen om, at der skulle opnormeres massivt med sagsbehandlere i familieafdelingen. Og det var lederskab, da socialrådgiverklubben på Rigshospitalet med samme virkemidler og tydelig opbakning fra den lokale leder forebyggede katastrofale nedskæringer på socialrådgivning til eksempelvis forældre med syge børn og fødselsdepressioner (Se artiklen side 4).

Det handler om at søge indflydelse. Indflydelse, der baserer sig på faglig og saglig argumentation for en bedre løsning af kerneopgaven – og den er der forhåbentlig fælles forståelse for mellem ledere og medarbejdere. Hvis ikke, er første skridt at få den defineret i en fart.

Der er ikke noget loft på at lede opad. Socialrådgivernes ytringsfrihed og ikke mindst vores faglighed berettiger os – nærmest forpligter os – til at give både den nærmeste leder, direktionen og politikerne indsigt i, hvordan hverdagen ser ud i velfærdens frontlinje, og hvilke muligheder vi ser for forbedringer.

Kommunal- og regionsrådsvalget er netop overstået, og de nyvalgte politikere higer efter viden på de forskellige områder. I DS har vi masser af ideer og cases til, hvordan man kan investere i og tilrettelægge de sociale indsatser. Den viden skal i spil – blandt andet ved at lede opad. **S**

Læs og del DS' pjece: "Luk op for... Flere i arbejde,

Tidligere hjælp til udsatte, Sund økonomi".

Du finder den på <http://www.socialraadgiverne.dk/publikation/luk-op-for/>

TEKST RASMUS BALSLEV, FORMAND, DS REGION ØST

DSKALENDER

Læs mere om arrangementerne – og se flere
– på www.socialraadgiverne.dk/kalender

26. februar, Aalborg

27. februar, Holstebro

Ramt på identiteten - Konkurrencestatens konsekvenser for trivsel.

26. februar, Fredericia

27. februar, Roskilde

Amir-temadag: Bevar det gode kollegaskab, også når (sam-)arbejdet er under pres.

1.-2. marts, Nyborg

Sygehusfaggruppen holder Landsseminar 2018.

2. marts, Aarhus

Povertywalk - nuværende- og tidligere socialt udsatte guider rundt i Midtbyen.

7. marts, Viborg

7. marts, Taastrup

TR-temadag om OK-18.

9. marts, Skørping

Fagligt udsyn - Region Nord holder "Socialrådgiverdag".

12.-14. marts, Vejle

TR-uddannelse: TR og medlem.

13.-14. marts, Nyborg

TR-uddannelse: TR lederskab, coaching og netværk modul 2.

14.-15. marts, Fredericia

Faggruppen Døgninstitutioner og Opholdssteder holder temadag og generalforsamling.

15. marts, Vejle

Faggruppen Handicap: Konference 2018.

20. marts, Aarhus

Jura brush-up for fagkoordinatorer.

20. marts, Odense

Revalideringsfaggruppen holder temadag med Knud Aarup.

20.-22. marts, Vejle

TR-uddannelse: TR forhandler.

13. april, Aarhus

Povertywalk - nuværende- og tidligere socialt udsatte guider rundt i Midtbyen.

13. april, Aalborg

Povertywalk - nuværende- og tidligere socialt udsatte guider rundt i det indre Aalborg.

23.-25. april, Vejle

TR-uddannelse: TR i DS.

24.-26. april, Vejle

TR-uddannelse: Stats TR i DS.

24. april, Aarhus

Ramt på identiteten - Konkurrencestatens konsekvenser for trivsel.

24. april, Åbyhøj

Fyraftensmøde med Kim Kromann fra Projekt Udenfor.

Flueben kontra faglighed - når bemærkninger går ubemærket hen

Retssikkerhed er et af de emner inden for vores område, som både politikere, borgere og fagpersoner er enige om, er vigtigt. Retssikkerhed er blandt andet partshøring, borgerinddragelse og notatpligt. Alle elementer, som selvsagt kun sikrer borgeren retssikkerhed, når det reelt sker.

Som socialrådgivere er vi skolet i, at hvis vi for eksempel glemmer at partshøre ved afgørelser, som ikke giver borgeren det, de søgte om, så er vores afgørelse ugyldig, og så må vi gøre det om. Vi er opdraget til at inddrage borgeren i deres egen sag - de er jo herre i eget hus.

Som ansat i pædagogernes fagforening BUPL går en del af min arbejdstid med at hjælpe medlemmer med at lave bemærkninger, når de parthøres for eksempel ved ophør af sygedagpenge. Et ophør, som kan være svært at forstå, hvis man stadig er syg.

Som socialrådgiver gør jeg meget ud af at adskille saglige argumenter fra argumentet "jeg er bare

uenig", fordi det er vigtigt, at argumenter er forankret i fakta og ikke følelser. Også for at sikre, at socialrådgiveren i jobcenteret har reelle bemærkninger at revurdere ud fra.

Derfor oplever jeg det også som meget frustrerende, når den endelige afgørelse kommer, og jeg kan se, at bemærkningerne er gået ubemærket hen - ofte med et "giver ikke anledning til anden afgørelse" uden, at man konkret har forholdt sig til bemærkningerne. Eller hvis borgeren allerede er indkaldt til samtale i det nye jobafklaringsforløb, selv om sygedagpengene endnu ikke er ophørt. Så virker det mere som om, at der er sat et hurtigt flueben frem for, at der er foretaget en faglig revurdering af, om der faktisk var grundlag for en anden afgørelse.

Jeg har helt sikkert også i min tid i jobcenteret gjort det samme i forbindelse med en partshøring, men nu, hvor jeg sidder på den anden side af bordet, må jeg sande, at retssikkerheden kun sker fyldt, når vi som fagpersoner holder fanen højt og sikrer den på vegne af de borgere, hvis liv vi har stor indflydelse på - når vi viser, vi har hørt dem, forholdt os til deres verden både mundtligt og skriftligt. Også selv om vi ikke kan give frit valg på alle hylder.

klumme

KLUMMEN SKRIVES PÅ SKIFT AF SOCIALRÅDGIVERNE

KARINA ROHR SØRENSEN, HENRIK CHRISTENSEN, IDA LOUISE JERVIDALO, LONE KIDMOSE OG SINE SØNDBORG MARCUSSEN

tanker fra praksis

DS:kontakt

Telefonerne er åbne
mandag-fredag kl. 9-14

SEKRETARIATET
Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19B
1253 København K
Tlf: 70 10 10 99
ds@socialraadgiverne.dk

REGION ØST
(dækker Region Hovedstaden
og Region Sjælland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Øst
Kornerups Vænge 12, 2
4000 Roskilde
Tlf: 33 38 62 22
ds-oest@socialraadgiverne.dk

REGION SYD
(dækker Region
Syddanmark)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Syd
Vesterballevej 3A
Snoghøj
7000 Fredericia
Tlf: 87 47 13 00
ds-syd@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Odense
Lumbyvej 11, opgang C, 2th.
Postboks 249
5100 Odense C
Tlf: 87 47 13 00

REGION NORD
(dækker Region
Nordjylland
og Region Midtjylland)
Dansk Socialrådgiverforening
Region Nord
Søren Frichs Vej 42 H, 1.th
8230 Åbyhøj
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Holstebro
Fredericiagade 27-29
7500 Holstebro
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

Kontoret i Aalborg
Hadsundvej 184 B
Postboks 764
9000 Ålborg
Tlf: 87 30 91 91
ds-nord@socialraadgiverne.dk

ARBEJDSLØSHEDSKASSEN
(Jobformidling)
FTF-A (hovedkontor)
Snørresgade 15, Boks 220
0900 København C
Tlf: 70 13 13 12

PENSIONSKASSEN
PKA
Administration
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup
Tlf: 39 45 45 40

For øvrige kontaktoplysninger
henvises til hjemmesiden
socialraadgiverne.dk.
Se under "Om DS" eller under
"Medlemsgrupper".

God faglig ledelse skal fremtidssikre velfærden

Mens vi venter på Ledelseskommissionens anbefalinger til, hvordan ledelsen af den offentlige sektor kan blive bedre, vil jeg skitsere nogle af Dansk Socialrådgiverforenings vigtigste bud på, hvilke forandringer, der er behov for.

God ledelse handler i høj grad om at give vores dygtige ledere et reelt råderum – så de ikke hele tiden skal have fokus på at tilpasse sig systemet højere oppe – med risiko for at bruge alt for mange kræfter på at lede opad. For det tager tid fra det, som det offentlige ledere bør have som omdrejningspunkt: At skabe velfærd og resultater for borgerne – og det kræver, at lederne får medarbejderne til at fungere bedst muligt.

Dét gør medarbejderne, når de oplever, at deres ledere har et reelt ledelsesrum. Hvor der kan tænkes nye tanker og handlemåder, som sikrer, at socialrådgiverne har de bedste forudsætninger for at løse deres kerneopgaver. Til gavn for borgerne.

Eksempelvis, som det skete, da Herning Kommune gik forrest med at implementere en investeringsmodel på børneområdet – som blev et succesfuldt mod svar til politikernes krav om at spare.

Tilsvarende succes historier er også ved at brede sig på beskæftigelsesområdet, hvor en række kommuner, der investerer i færre sager per medarbejder og en helhedsorienteret, håndholdt indsats, får flere ledige væk fra kontanthjælp – i job eller uddannelse. Og giver socialrådgivere mulighed for at udføre godt socialt arbejde.

Ud over et reelt ledelsesrum, er der også brug for ledelse med faglig viden – det vil sige både flerfaglig og fagfaglig ledelse. Vi skal udvikle det flerfaglige samarbejde for at skabe den nødvendige sammenhæng i indsatsen for borgerne.

Lederne skal vide og forstå, hvad der foregår på tværs af den offentlige sektor, så de faglige ledere sammen kan vurdere, om indsatserne reelt gavner borgeren – og ikke mindst sikrer en sammenhængende indsats for borgeren.

Dansk Socialrådgiverforening prioriterer ledelse højt. Jeg er fornylig blevet politisk ansvarlig for lederområdet, og jeg vil have et stærkt fokus på, hvordan vi fortsat fostrer dygtige, faglige ledere, som er en stor del af svaret på en forbedring af den offentlige sektor. Det kræver som nævnt god ledelse og ledere med socialfagligt kendskab og dømmekraft, og her er socialrådgiverledere særligt attraktive, fordi de er rundet af professionen.

Og at formanden for Ledersektionen i Dansk Socialrådgiverforening, Anders Fløjborg, har fået en plads i følgegruppen til regeringens ledelseskommission, ser jeg som en anerkendelse af, at socialrådgiverledere er væsentlige spillere i ledelsen af den offentlige sektor. Derfor er det også med stor forventning, at vi ser frem til Ledelseskommissionens anbefalinger – og foreløbig flugter udmeldinger og input rigtig godt med, hvad vi i DS mener, at der er brug for af forandringer. **S**

leder

